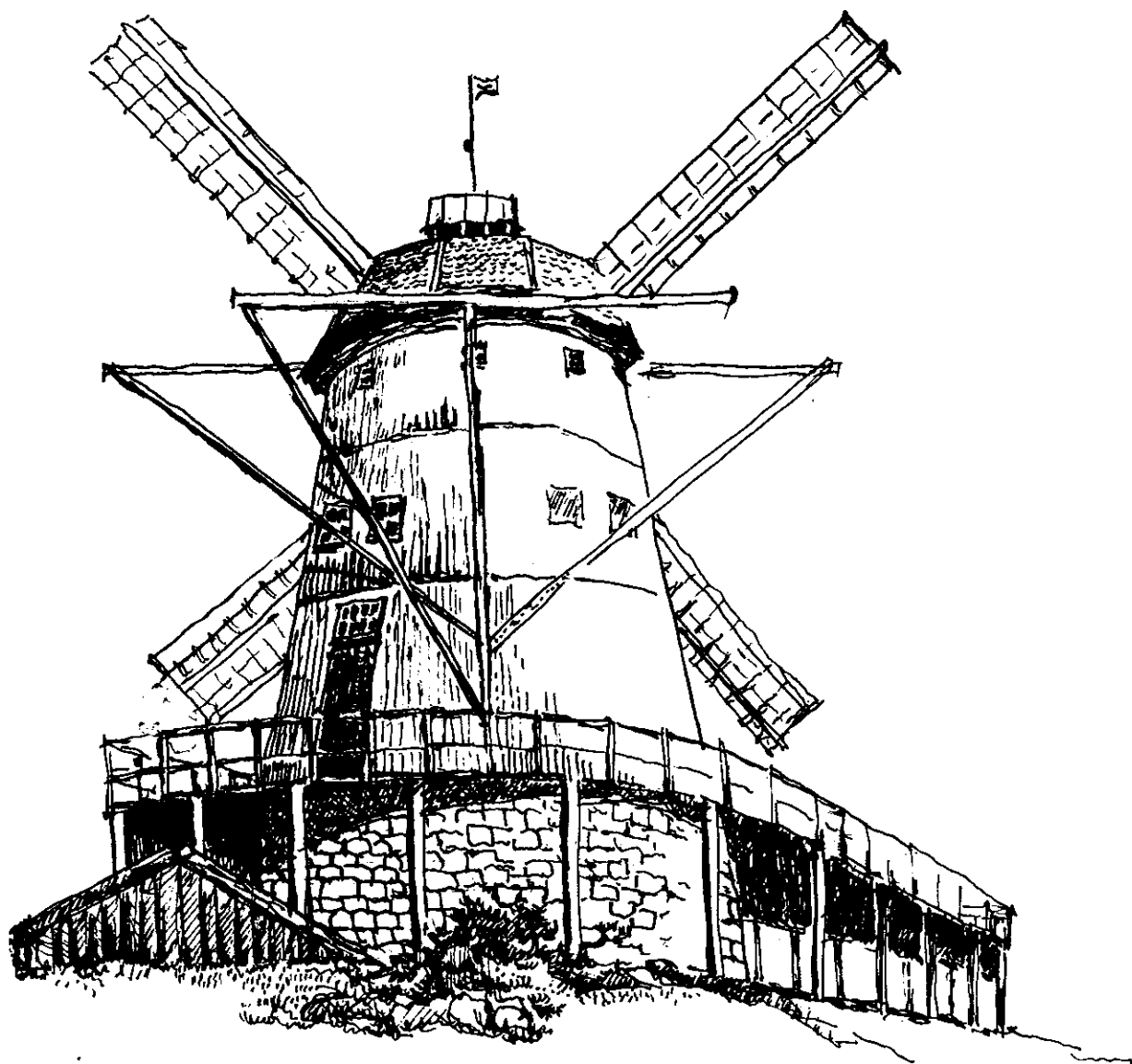

STIFTELSEN STOCKHOLMS SKÄRGÅRD
SKOGSVÅRDSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

SKÖTSELPLAN

för

UTÖ naturreservat

LÄNSSTYRELSEN
 Stockholms län
 Naturvårdsenheten
 1:e byråingenjör Nylén
 08/785 51 31

Kopia

14 1 (2)

BESLUT

Datum
 1981-06-17

Beteckning
 11.1211-439-80

Ert datum

Er beteckning
 0136

Se sändlista

Stiftelsen Stockholms Skärgård
 Box 8306
 104 20 STOCKHOLM

Fastställelse av skötselplan för Utö naturreservat
 (B282), Haninge kommun
 (2 bilagor)

I enlighet med länsstyrelsens beslut den 27 maj 1974
 (dnr 11.121-1277-73) har en skötselplan upprättats för
 Utö naturreservat.

Yttranden har inkommit från statens naturvårdsverk,
 Haninge kommun, Utö kontaktgrupp, Utö Gruvområdes Förening,
 Södra skärgårdens intresseförening, Haninge naturskydds-
 förening, Sten Erik Jensen och skötselrådet.

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen fastställer läns-
 styrelsen den till detta beslut fogade skötselplanen
 (bilaga 1). Planen kan vid behov revideras.

Besvär till jordbruksdepartementet enligt bilaga 2
 (Formulär H, bilaga 2).

I handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd
 Lennart Lindskog, beslutande, naturvårdsdirektör Tord
 Céwe, länsassessor Leif Sverndal, tf bitr länsarkitekt
 Lars Ringdén, antikvarie Carl-Henrik Ankarberg, bitr över-
 lantmätare Allan Palmqvist samt förste byråingenjör Anders
 Nylén, föredragande.

Lennart Lindskog
 Lennart Lindskog

Anders Nylén
 Anders Nylén

Bilagor

Skötselplan för Utö naturreservat (bilaga 1)
 Besvärshänvisning (Formulär H, bilaga 2)

IE/

Lst Sth H 29 • 1979-03 25 000 80 gr arkiv

8

Postadress
 Box 22067
 104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
 Hantverkargatan 29

Telefon
 08 - 785 40 00

Postgirokonto
 3 51 72 - 6

LÄNSSTYRELSEN
Stockholms län

Kopia

2 (2)

BESLUT

Datum

1981-06-17

Ert datum

Beteckning

11.1211-439-80

Er beteckning

0136

SÄNDLISTA

Lst Sth M 29 a 1979-03 25 000 80 gr arkiv

Postadress
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
Hantverkargatan 29

Telefon
08 - 785 40 00

Postgirokonto
3 51 72 - 6

S K Ö T S E L P L A N

FÖR UTÖ NATURRESERVAT

STIFTELSEN STOCKHOLMS SKÄRGÅRD
OCH
SKOGSVÅRDSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

FÖRORD

Föreliggande skötselplan behandlar den framtida användningen och skötseln av alla mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar inom Utö naturreservat.

Skötselplanen har utformats i enlighet med naturvårdsverkets riktlinjer för skötselplanearbete. Planen har upprättats av Stiftelsen Stockholms Skärgård och Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län.

Stockholm i april 1981

Stiftelsen Stockholms skärgård

Johan Ahlbom
Naturvårdsintendent

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län

Sören Nissilä
Jägmästare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
<u>1. INLEDNING</u>	1
1.1 Allmänna data	1
1.2 Beskrivning	1
1.3 Planeringsförutsättningar	2
1.4 Nuvarande markanvändning	3
1.5 Upplåtelseavtal	3
<u>2. DOKUMENTATION, MÅLSÄTTNING OCH SKÖTSEL</u>	3
2.1 <u>Skogsmark</u>	3
2.1.1 Beskrivning	3
2.1.2 Målsättning	4
2.1.3 Skötsel	4
2.2 <u>Odlingslandskapet</u>	5
2.2.1 Beskrivning	5
2.2.2 Målsättning	5
2.2.3 Skötsel	5
2.3 <u>Kulturlandskapet i Gruvbyn</u>	6
2.3.1 Beskrivning	6
2.3.2 Målsättning	6
2.3.3 Skötsel	6
2.4 <u>Gruvhål och varphögar</u>	6
2.4.1 Beskrivning	6
2.4.2 Målsättning	7
2.4.3 Skötsel	7
2.5 <u>Byggnader</u>	7
2.5.1 Beskrivning	7
2.5.2 Målsättning	7
2.5.3 Skötsel	8
2.6 <u>Vägar</u>	8
2.6.1 Beskrivning	8
2.6.2 Skötsel	8
2.7 <u>Faunavård, jakt och fiske</u>	8
2.7.1 Beskrivning	8
2.7.2 Målsättning	9

INNEHÅLLSFÖRTECKNING (forts.)

	Sid.
2.7.3 Faunavård	9
2.7.4 Jakt	10
2.7.5 Fiske	10
2.8 <u>Friluftsanordningar</u>	11
2.8.1 Beskrivning	11
2.8.2 Skötsel	11
2.9 <u>Renhållning</u>	11
2.9.1 Beskrivning	11
2.9.2 Skötsel	11
2.10 <u>Tillsyn m m</u>	12
2.10.1 Beskrivning	12
2.10.2 Skötsel	12
2.11 <u>Förvaltning</u>	12
<u>3. SKÖTSELOMRÅDEN</u>	13
<u>4. EKONOMI</u>	19
<u>5. BILAGOR</u>	20

J.

INLEDNINGBilaga 6

Utö naturreservat bildades genom beslut av länsstyrelsen den 27 maj 1974.

Syftet med reservatet är att bevara områdets egenart med dess speciella natur- och kulturvärden och att tillvarata de stora möjligheter Utö erbjuder för friluftsliv och rekreation.

Enligt länsstyrelsens beslut skall förvaltarna i samråd med länsstyrelsen upprätta en skötsel- och dispositionsplan för reservatet där friluftslivets, kulturvårdens, naturvårdens, skogs- och jordbrukets intressen skall beaktas. Reservatet skall skötas enligt denna plan som skall underställas Statens Naturvårdsverk för godkännande och sedan fastställas av länsstyrelsen. På förslag av förvaltarna eller länsstyrelsen skall planen vid behov kunna revideras.

1.1

Allmänna data

<u>Benämning:</u>	Utö naturreservat
<u>Län:</u>	Stockholms
<u>Kommun:</u>	Haninge
<u>Fastighet:</u>	Trema 3:1
<u>Lägesbeskrivning:</u>	Reservatet är beläget ca 42 km SO om Stockholm. Ekonomiska kartor Ij 97, Ij 98, Ii 97, Ii 98, Ij 99, Ii 99, Ih 98. Sjökort 715. Båtsportkort 715.3.
<u>Areal:</u>	612 ha mark samt ca 900 ha vatten.
<u>Markägare:</u>	Stiftelsen Stockholms Skärgård
<u>Förvaltare:</u>	Stiftelsen Stockholms Skärgård i samråd med Skogsvårdsstyrelsen.

1.2

BeskrivningBilaga 1

Reservatet utgör norra delen av Utö samt ett antal öar i omgivande vatten. Området gränsar i nordost mot Sundby naturreservat på Ornö, i sydost mot öppet hav, i sydväst mot tomtområden vid Edesnäs och skjutfältet samt i nordväst mot farleden på Mysingen.

Utö är totalt 10 km lång och sträcker sig i nordost - sydvästlig riktning. Största bredden är ca 3,5 km och öns norra del har en genomsnittlig bredd av ca 1,5 km. Öns totala areal är ca 2.400 hektar.

Utös topografi kännetecknas av en relativt enhetlig struktur. De högsta bergspartierna ligger ca 35 m ö h och återfinns i huvudsak på öns västra sida. Strandkonturen är ganska jämn på västsidan medan den yttre kusten är mera sönderskuren. Här återfinns också flera för fågellivet mycket värdefulla flader.

Berggrunden är rikt varierad. Förutom de vanliga urbergarterna förekommer i hög grad kalksten och malmer med innehåll av bl a järn, zink, bly och

silver. Malmerna har givit upphov till öns storhetstid som gruvsamhälle. Brytning av främst järnmalm har förekommit på ön under 700 år - från 1150-talet till slutet av 1800-talet.

Bilaga 2

Vegetationen domineras av barrskogar med relativt artfattig markvegetation. Mot reservatets östra sida utbreder sig stora hällmarksområden. I sydost ligger ett ur växt- och viltsynpunkt intressant, närapå urskogsliknande område. På ett stort antal platser spridda inom reservatet utbreder sig kalkbergsområden. Här återfinnes en rik flora, med bl a rika orkidéförekomster.

Reservatets inägomarker, präglas av magra jordar och en artfattig, gräsdominerad flora. Inägorna är delvis restaurerade, men stora röjningar och dikningar återstår.

Reservatets byggnader, främst liggande inom Grubbyn utgör en rik provkarta på byggande från 1700-talets mitt fram till våra dagar. Betydande delar av bebyggelsen (40 %) är av kulturhistoriskt värde.

1.3

Planeringsförutsättningar

I den fysiska riksplaneringen har området klassats som riksintresse för såväl natur- och kulturvärden som för det rörliga friluftslivet. Utö ligger inom primärt rekreationsområde.

Området är som tidigare nämnts avsatt som naturreservat.

Dessutom gäller utomplansbestämmelser och strandskydd.

Militära restriktionsområden av två slag finns inom reservatet. Öns nordostligaste spets, inklusive öarna Järnholmen och Kroka Gråskär ligger inom skyddsområde. Övriga delar av reservatet är beläget inom kontrollområde. Reservatets sydöstra vattengräns tangeras av gräns för skjutfält.

Följande inventeringar och planer ligger också till grund för skötselplanen:

Områdesplan för Trema 3:1, Utö. Upprättad av markägaren och antagen av kommunen år 1976.

Utö naturreservat - inventering av vegetation m m som under lag för skötselplan (länsstyrelsen 1976).

Bilaga 8

Skogsbruksplan för Utö naturreservat (skogsvårdsstyrelsen 1973).

Bilaga 7

Skogsvårdslagen 1979

(SVL § 21).

Inventering av bebyggelsen inom Utö gruvområde (landsantikvarien 1972).

Uttagsplan för varp på Utö (länsstyrelsen 1980).

Riktlinjer för upprättande av skötselplaner (Naturvårdsverket 1979).

De av ovan nämnda handlingar som icke bilagts planen finns att tillgå på skärgårdsstiftelsens kansli, i de flesta fall också på länsstyrelsen.

1.4 Nuvarande markanvändning

Inom reservatets skogsområden bedrivs skogsskötsel, landskapsvård, viltvård m m. Inom odlingslandskapet förekommer lantbruk med åkerbruk, slåtter och bete. Inom Gruvbyn förekommer vårdshusrörelse, gästhamnsrörelse, uthyrningsverksamhet av fritids- och permanentbostäder. Dessutom finns ett antal enskilda rörelser exempelvis handelsbod, butik, kiosk, bensinstation, varv etc.

1.5 Upplåtelseavtal

Ett stort antal upplåtelser av skilda slag rörande fastigheten finns upprättade.

- jordbruksarrenden
- markarrenden för byggnader och rörelser
- markupplåtelser för kraftledningar, teleledningar etc
- fiskearrenden samt kortupplåtelser för fiske och sjöfågeljakt
- hyreskontrakt för fritidsbostäder, helårsbostäder och rörelser
- upplåtelser för militära ändamål

Upplåtelseerna bifogas ej skötselplanen. De finns tillgängliga på skärgårdsstiftelsens kansli.

2 DOKUMENTATION, MÅLSÄTTNING OCH SKÖTSEL

Utö erbjuder för skärgården unika möjligheter att ge såväl besökare som bofasta en intressant och funktionell natur- och kulturmiljö.

- I Gruvbyn bör samlas alla nytillkommande byggnader och anläggningar och här kan erbjudas service av de mest skiftande slag.
- Inom huvuddelen av de omgivande skogsområdena kan ett naturvårdsinriktat skogsbruk bedrivas och samtidigt ges här stora möjligheter till utnyttjande av skogen ur rekreationssynpunkt.
- Ett urskogsområde avsätts inom reservatets sydöstra del. Här får skogen utvecklas fritt och viltet erhåller en fristad. Inga anordningar eller anläggningar ska utföras inom området. Besök ska inte underlättas, de får ske på skogens egna villkor.

2.1 Skogsmark

2.1.1 Beskrivning

Ca 70 % av skogsmarken utgör produktiv areal. Åldersfördelningen är sned, med 70 % av skogen över 80 år. Andelen ung och medelålders skog är mycket låg. Skogarna domineras av tall (63 %) och gran (30 %).

Tidigare avverkningsformer har medfört att bestånden är luckiga och ställvis glesa med låga virkesförråd. Området har drabbats hårt av stormskador, främst under 1969, varigenom betydande kalkmarksområden och restskogspartier uppkommit. Efter reservatets bildande har restaureringsarbeten igångsatts. Detta har hittills inneburit hyggesjusteringar, uppsågning av vindfällan, gallringshuggningar, planteringar, skogsdikningar m m. Ungefär hälften av den produktiva skogsmarken har hittills berörts av beståndsvård och återväxtarbeten.

Markvegetationen inom skogsmarken är relativt artfattig. Den domineras av blåbär, lingon och gräs. Inom kalkrikare partier finns en artrikare flora med förekomst av bl a orkideér. Kalkberg upptar ca 5 % av reservatets yta. Kärrområdena, vilka främst ligger inom reservatets sydvästra delar, är genomgående av fattigkärrstyp.

2.1.2 Målsättning

Skogen skall skötas med stort hänsynstagande till fauna och flora samt skogens sociala funktion som strövmark. Inom större delen av reservatet kan ett naturvårdsinriktat skogsbruk bedrivas. Sydöstra delen av reservatet lämnas som urskogsområde. På angränsande holmar utföres i princip inga skogliga åtgärder förutom upparbetning av vindfällan.

2.1.3 Skötsel

Bilaga 7

Grundläggande för all skogsskötsel inom reservatet gäller skogsvårdslagen. Som minimikrav skall härvid iakttas anvisningar rörande skogsvårdslagens 21 §. Nedan följer vissa preciseringar och tillägg utöver nämnda anvisningar. Skogliga åtgärder skall utföras enligt upprättad skogbruksplan (1973) med de begränsningar som anges här nedan.

Bilaga 8

Skogsbruket ska bedrivas småskaligt. Hyggesstorleken skall begränsas och om skogstillståndet så medger bör den inte överstiga 2-2,5 ha.

Skogen skall i största möjliga utsträckning överhållas (gran 10-15 år, tall 20-30 år). Vid överhållning kan en sen gallring utföras.

På områden av särskilt stort värde för friluftslivet, fauna eller flora skall skogsbruket helt underordna sig naturvårdens intressen. Exempel på sådana områden är boplatzområden för sällsynta eller hotade djurarter, botaniskt värdefulla växtlokaler, urskog, kalkberg, stränder, holmar, uddar och hamnvikar.

På hållmarker, kärr, myrar, mossar och holmar (skogliga impediment) skall ingen avverkning ske. Även mindre produktiva partier (> ca 0,5 ha) insprängda i impediment lämnas.

Fröträd av tall samt miljöträd skall kvarlämnas vid slutavverkning. En del av dessa skall lämnas för att växa in i det kommande beståndet.

Nytt hygge kant i kant med tidigare föryngringsyta skall inte upptagas förrän plantskogen uppnått en medelhöjd av ca 2 m.

Träd och buskar av betydelse för djurlivets tillgång på boplatser, skydd och föda skall lämnas.

Solitärer, säreget vuxna eller i övrigt ovanliga träd frihugges. Ekars kronor frihugges.

Ris och annat avverkningsavfall neddrages från berghällar till fuktigare marker. Toppar och vindfällena upparbetas.

Stigar, diken, stränder, badplatser och båtvikar m m rensas från avverkningsavfall.

Virkestransport på skogsmark får endast ske med häst, vinsch, jordbruks-traktor eller jämförbart. Körning bör ske på torr eller tjälad mark. Störande markskador skall lagas. Körning får ej ske på kalkberg.

Gödning, kemisk bekämpning och hyggesbränning får inte utföras.

Markberedning får utföras, men bör i första hand utföras med manuella metoder.

Inplantering av främmande trädslag får ej ske.

Den produktiva skogsmarken, där skogsbruk ska bedrivas, bör hållas väl dränerad genom dikning. Dikning får dock inte ske så att områden värdefulla för faunan och florans påverkas negativt (se vidare Inventering av vegetation inom Utö naturreservat).

Skogsarbete får förekomma, dock inte inom föryngringsytor med plant- eller ungskog samt inom botaniskt känsliga områden.

Inägomark, hagmark o dyl får ej skogsplanteras.

2.2 Odlingslandskapet

2.2.1 Beskrivning

Bilaga 2

Odlingsmarkerna är huvudsakligen bevuxna med en gräsvegetation som botaniskt är att betrakta som fattig. Betydande delar av odlingslandskapet hålls öppet genom slätter, bete samt åkerbruk. Dessa marker är nyligen dikesrensade. Övriga marker hävdas f n icke och är till stora delar igenvuxna och försumpade.

Huvuddelen av odlingsmarkerna är utarrenderåde.

2.2.2 Målsättning

Som riktlinjer gäller att inägomark som hävdas vid planens upprättande ska hållas öppen även i fortsättningen. Igenvuxna inägor som är av betydelse ur landskapsbilds- och kulturhistorisk synpunkt bör restaureras och hållas öppna.

2.2.3 Skötsel

Inägor:

Inägomark ska hållas öppen och brukas som åker, slätter- eller betesmark. Bete får ske med nötkreatur, hästar eller får.

Inägomarker med tillhörande diken ska hållas fria från träd, buskar och sly. Marken skall hållas väl dränerad genom dikning. Utfallsdiken ska bibehållas som öppna diken.

Stängsel för betesdjur får uppsättas. Taggtråd bör härvid undvikas. Grindar eller stättor skall anordnas vid stigningar och andra passager. Stängsel får inte uppsättas närmare väggkant än 1.5 m.

Inom inägomark får gödselmedel användas. Spridning får ej ske i diken och skogsbyn. Kemiska bekämpningsmedel får ej användas.

Skogsbryn och inägobackar:

En mjuk övergång mellan öppen mark och skog skall eftersträvas. Blommande och bärande arter, såsom hassel, slån och en bör sparas, liksom dekorativa eller solitära träd såsom exempelvis ek, ask och vildapel. Ekkronor frihugges.

Vid röjning av skogsbryn och inägobackar ska särskilt dessa områdens betydelse för fauna, flora och landskapsbild beaktas.

2.3 Kulturlandskapet i Gruvbyn

2.3.1 Beskrivning

All mark i Gruvbyn har genom århundraden varit kraftigt kulturpåverkad. Öbornas djurhållning med åtföljande bete samt odlingar medförde att träd och buskar blev kraftigt undertryckta och landskapet fick en mycket öppen prägel.

Nu har dock området vuxit igen kraftigt. Träd- och buskvegetation dominerar markerna och öppenheten har till stora delar försvunnit.

2.3.2 Målsättning

Målsättningen är att skapa och underhålla en omväxlande naturmiljö med ständiga växlingar mellan öppna och mer slutna partier, mellan träd- och buskvegetation samt mellan löv- och barrvegetation. Karaktären av kulturlandskap bör klart framgå.

2.3.3 Skötsel

Området ska skötas genom röjning och slåtter. Härvid ska en ständig växling i vegetationen eftersträvas. Såväl ålderssammansättning, slutenhet och artsammansättning ska varieras. Blommande och bärande arter bör gynnas, likaså dekorativa eller solitära träd.

Gödselmedel får användas. Kemiska bekämpningsmedel får endast användas för punktvisa insatser (typ fickning etc).

2.4. Gruvhål och varphögar

2.4.1 Beskrivning

Inom reservatet finns Sveriges äldsta järngruva. Driften upptogs redan på

1150-talet. Gruvdriften pågick sedan mer eller mindre kontinuerligt i över 700 år. Det största gruvhålet, Nyköpingsgruvan, har ett djup på 215 m. Brytningen upphörde år 1879. Därefter har ingen gruvdrift pågått förutom en mindre provbrytning i början av 1950-talet.

Bilaga 5

Idag utgör de 10-talet större gruvschakten en stor sevärdhet. Gruvhålen är vattenfyllda och till största delen inhägnade. Ett stort antal varphögar omger gruvområdet. De flesta är helt eller delvis övervuxna av vegetation och ingår som ett naturligt inslag i miljön.

Inom vissa varphögar har uttag av fyllnadsmassor skett under de senaste decennierna. Efterbehandlingsarbeten pågår. Under tiden 1 januari 1976 till 31 december 1978 har uttag skett efter samråd med länsantikvarien. Uttagen har skett av Ställbergsbolagen genom ett förbehåll i köpekontraktet. Därefter har varp uttagits av skärgårdsstiftelsen.

2.4.2

Målsättning

Att så långt som möjligt bibehålla karaktären av gruvmiljö.

2.4.3

Skötsel

Områdets gruvhål och varphögar skall skötas enligt följande principer:

Djupare, vattenfyllda gruvhål ska inhägnas. Den plan för inhägnad som finns ska härvid följas. (Länsstyrelsens gruvhålsinventering 1974.)

Kontinuerlig röjning kring gruvhålen ska utföras.

Uttag ur vissa varphögar kan ske, dock endast för användning inom reservatet. Uttagen ska följa den uttagsplan som upprättats av länsstyrelsen. (Länsstyrelsens beslut den 27 mars 1980.) Efterbehandling av varphögarna ska ske enligt samma plan.

2.5

Byggnader

2.5.1

Beskrivning

Bilaga 4 a

Bilaga 4 b

De äldsta byggnaderna inom reservatet härrör från tiden efter rysshärjningarna 1719. Gruvarbetarbostäderna vid bl a Lurgatan torde vara uppförda vid 1700-talets mitt. Väderkvarnen är troligen uppförd 1792. Byggnader har sedan tillkommit inom Gruvbyn under snart sagt alla epoker, och byn uppvisar nu en provkarta på över tre seklers byggande. Vissa toppar inom byggnationen har förekommit, främst vid sekelskiftet 1900 (hotellrörelsen) samt under 1970-talets senare del (vårdshusrörelsen, butiker, servicehus, bostäder m m). En avlandsantikvarien utförd inventering har visat att en mycket stor del av byggnadsbeståndet i Gruvbyn är av kulturhistoriskt intresse. (Landsantikvarien 1972).

2.5.2

Målsättning

Bibehållande av den kulturhistoriskt intressanta miljö som skapats inom Gruvbyn under nära tre sekler.

2.5.3

Skötsel

Ny-, till- eller ombyggnader, reparationer och underhåll skall exteriörmässigt utföras på sådant sätt att överensstämmelse med äldre byggnadstradition i trakten erhålles. Speciell hänsyn skall härvid tas till den ur bevarandesynpunkt mest värdefulla bebyggelsen.

Nybyggnadsverksamhet kan efter berörda myndigheters prövning ske i enlighet med områdesplanen. Härvid skall synpunkter från länsstyrelsen samt från kommunen beaktas.

För samtliga byggnader ska finnas avtal vilka reglerar nyttjandet.

Deponeringsplats för byggavfall o dyl bör iordningställas på ön. Se vidare pkt 2.9. Renhållning.

2.6

Vägar

2.6.1

BeskrivningBilaga 1

Vägnätet består av allmänna vägen 681 mellan Gruvbryggan och Ryssviken (Skjutfältet), ett antal enskilda vägar i Gruvbyn samt från denna enskild väg till Kroka. Dessutom finns ett antal skogskörvägar och stigar; (se Friluftsanordningar pkt 2.8).

2.6.2

Skötsel

Vägnätet ska i huvudsak bibehållas i nuvarande omfattning.

Följande principer skall gälla:

- asfaltering får inte ske
- mindre tillfartsvägar, till byggnader och anläggningar får anläggas
- vägrenarna skall underhållas genom buskröjning och slätter intill ca 1,5 m från vägkant
- kemisk bekämpning av vägkanter får inte ske
- vägar skall hållas väl dränerade genom dikning
- vägförvaltningen accepterar mindre avstånd från vägkant till bebyggelse enligt särskilt beslut.

2.7

Faunavård, jakt och fiske

2.7.1

Beskrivning

Däggdjursfaunan representeras inom reservatet av främst älg, rådjur, räv, hare och grävling. Älgstammen är f n svag, men rådjur, räv och grävling förekommer relativt mycket. Förekomsten av vilt inom reservatet varierar beroende på djurens vandringar till och från övriga delar av ön (främst skjutfältet) och omgivande öar.

Sjöfågelbeståndet är gott. Här finns inte minst inom fladssystemen på öns östra sida goda häckningsförhållanden. Se vidare den ornitologiska inventeringen i Utö fladssystem. (Inventering av vegetationen m m inom Utö naturreservat, Länsstyrelsen 1977.)

Av kräldjursfaunan märks främst snok, huggorm, kopparödla, vanlig groda och padda.

Fisktillgången är god inom reservatets vattenområden. Bl a finns gädda, abborre, strömming, torsk, ål, plattfisk och i viss mån även havsöring och lax.

F n sker stödutfodring av rådjur och älg vintertid. Holkar för sjö- och småfågel har satts upp.

Av hänsyn till häckande sjöfågel är allt fiske från land förbjudet under tiden 1/4 - 15/6.

Jakt på trut, kråka och mink utföres regelbundet.

Yngelbefrämjande åtgärder för bl a gädda har utförts, exempelvis har risvasar utsatts på lämpliga lekplatser.

Vattnen utarrenderas för yrkesfiske. Området ingår också i länsfiskekortet. Dessutom säljs skilda fiskekort för bofasta och sommarboende (inkluderande visst nätfiske).

Jaktkort för viss sjöfågeljakt säljs till bofasta.

2.7.2

Målsättning

Målsättningen med faunavården är att befrämja ett art- och individrikt djurliv inom reservatet.

2.7.3

Faunavård

Följande allmänna principer skall gälla beträffande faunavården.

- boträd och för viltet särskild värdefull vegetation skall sparas
- impediment och gränzoner lämnas orörda.

Åtgärder som gynnar faunan åstadkommes bl a genom att man

- regelmässigt sparar bärande träd och buskar
- befrämjar ändamålsenlig art- och åldersblandning av träd och buskar
- skapar växling mellan tätare och öppnare partier
- gynnar täta buskskikt på vissa ställen
- sparar torra träd lämpliga som boträd
- försöker se till att gamla och mogna träd av alla sorter finns representerade
- omgivningarna runt bo tillhörande känslig eller hotad djurart skall undantagas från skogliga eller andra åtgärder som kan störa en häckning eller negativt förändra biotopen. Följande riktvärden skall gälla för nedan angivna arter

Art	Skyddszon (radie från boplats)	Störningskänslig tid	Störningskänsligt område (radie från boplats)
Havsörn	200 m	1.2 - 15.8	1000 m
Fiskgjuse	50 m	1.3 - 15.8	100 - 300 m
Duvhök	100 m	1.3 - 15.8	200 m

- i trakter där större rovfåglar förmodas häcka ska grupper av träd lämpliga som boträd (bredkronig tall) lämnas för framtida behov
- hjälputfodring av viltstammen bör ske vintertid då så krävs. Inmatning bör ske tidigt så att djuren hinner vänja sig vid fodret, särskilt gäller detta vid utfodring med hö
- minst en viltåker skall anläggas inom reservatet
- fågelholkar för t ex knipa, skrak och småfågel bör sättas upp
- inom urskogsområdet (skötselområde 9) får ingen jakt bedrivas.

I övrigt hänvisas till rekommendationer om faunavård och viltvård t ex Faunavård av Ingemar Ahlén, Faunavård i skogsbruket av skogsstyrelsen och Viltvård av Svenska Jägareförbundet.

2.7.4

Jakt

Med hänsyn till tidigare relativt hårda avskjutning inom reservatet bör nu i första hand eftersträvas en tillväxt av viltstammarna, främst klöv-viltet. Till en början ska därför ingen jakt bedrivas.

Följande principer för jakt skall gälla:

- Ingen regelrätt jakt ska förekomma inom reservatet, endast en noga avvägd jaktvård. Härmed avses inte en regelbundet återkommande avskjutning av viss storlek, utan endast det antal djur som medför klar obalans i områdets viltstammar får avskjutas. Jaktvården ska skötas av tillsynsmännen enligt särskilt avtal. Annan utarrendering, inbjudningsjakt eller liknande får ej ske.
- jakt på tjäder, orre, järpe, fasan, morkulla och gäss får inte ske
- jakt på sjöfågel får ske i begränsad omfattning enligt särskilda upp-låtelse
- jakt får inte bedrivas på anlagd viltåker eller vid foderremiss för rådjur. Ej heller får grytjakt bedrivas på räv eller grävling. Jakt får inte bedrivas inom urskogsområdet (omr. 9).
- jakt får inte ske på sådant sätt att områdets nyttjande för friluftslivet försvåras t ex jaga under tid då området är livligt frekventerat. Ej heller får jakt bedrivas så att eventuellt pågående rovfågelhäckning störs.

uppkommer fråga om större organiserad jakt på t e x kråka, trut, mink, räv eller grävling skall samråd ske med länsstyrelsen.

2.7.5

Fiske

- nuvarande upplåtelseformer med arrenden och kortfiske skall tillämpas
- fiskevårdande åtgärder t ex inplanteringar, skall utföras
- fiske från strand skall vara förbjudet under tiden 1/4 - 15/6
- yngelplatser skall skyddas och yngelbefrämjande åtgärder inrättas.

2.8 Friluftsanordningar

2.8.1 Beskrivning

Inom reservatet finns ett stort utbud av anordningar för friluftslivet. Från sopmajor med toalett, tältplats, fritidsvägar, bad etc till större serviceanläggningar som servicehus och hamnanläggning.

2.8.2 Målsättning

Anläggningar och anordningar för friluftslivet skall få uppföras, dock inte inom områden värdefulla för djur- och växtliv. Inom område av kulturhistoriskt värde skall särskild hänsyn tas.

2.8.3 Skötsel

Bilaga 3 Följande principer skall gälla:

Tillstånd till nya byggnader och anläggningar fordras av länsstyrelsen och kommunen.

- Inga anläggningar eller byggnader får uppföras inom urskogsområdet (skötselområde nr 9)
- större sammanhängande inägomark får inte tas i anspråk för stugbyar, camping eller andra anläggningar
- vid utökning av campingmöjligheterna inom reservatet skall marker intill befintliga tältplatsen utnyttjas
- de enklare vildmarksanordningar typ vindskydd m m som i områdesplanen föreslagits ligga inom urskogsområdet (skötselområde 9) ska i stället placeras inom skötselområde nr 2, företrädesvis nära Södra Sandvik, eller nr 8
- ridning får inte ske på markerade gång- och cykelstigar samt på fotbollsplaner, lekplatser, tältplats etc.

2.9 Renhållning

2.9.1 Beskrivning

För sop- och latrintömning avseende det rörliga friluftslivet vid Gruvbryggan (sopstall) samt vid Södra hamnen (sopstall och latrin) svarar kommunen. Övrig renhållning svarar stiftelsen för.

2.9.2 Skötsel

- Haninge kommun ska även i fortsättningen svara för sophämtning avseende det rörliga friluftslivet vid Gruvbryggan samt sop- och latrintömning i Södra Hamnen.

- För övrig renhållning avseende rörliga friluftslivet inom reservatet ska stiftelsen svara.
- Som anläggning för mottagning av byggnadsavfall får den gamla soptippen vid Skaftången användas. (Länsstyrelsens beslut den 10 juni 1981, dnr 11.1213-712-80). Tippen bör successivt återfyllas. Området ska också inhägnas och förses med låsbar grind.

2.10 Tillsyn m m

2.10.1 Beskrivning

Två heltidsanställda tillsynsmän svarar för tillsyn, renhållning, skogsvård, landskapsvård, viltvård etc. Dessutom finns säsongsanställd personal för skogsgård.

Därutöver erfordras personal för skötsel av Gruvbyn inkl. hamnen.

2.10.2 Skötsel

Skötsel enligt ovanstående.

2.11 Förvaltning

Följande verksamheter ska administreras centralt från stiftelsens kansli och skiljas från anläggningsbunden förvaltning:

- skogsvård
- jordbruk
- landskapsvård
- renhållning (sopmajor)
- badplatser, tältplatser o dyl
- tillsyn (att naturreservatsföreskrifterna efterlevs)
- uppskyltning, information o dyl
- jakt, viltvård och fiske

Värdshusanläggningen, Gruvbyn och Hamnen bör skötas som en enhet under ledning av en lokal chef (förvaltningschef).

3.
Bilaga 3

SKÖTSELOMRÅDEN

Indelningen omfattar ett antal huvudområden med övergripande åtgärdsförslag. I förekommande fall avskiljs delområden där dessa kräver avvikande skötsel i förhållande till huvudområdet. Skogsbruksplanen gäller i de delar som anges nedan.

Övergripande för samtliga landområden gäller riktlinjer och principer enligt pkt 2.1 Skogsmark, 2.2 Kulturlandskapet, 2.6 Vägar, 2.7 Faunavård, jakt samt enligt pkt 2.8 Friluftsanordningar.

OMRÅDE 1 Samtliga omkringliggande öar: Stora och Lilla Persholmen, Tallholmen, Finnholmen, Mysingsholm, Stora och Lilla Runmaren, Järnholmen, Kroka-Gråskär, Löjskär och Vallboskär m fl.

Beskrivning: Huvudsakligen hållmarkstallskog med inslag av växtligare partier med gran och al.

Målsättning: Bibehållen trädslagssammansättning inom de växtligare partierna. Strövvänlig karaktär.

Restaureringsåtg: Upparbetning av störande vindfällen.

Underhållsåtgärder: " " " "

Delområde 1.1 Persholmen, Bodsundsstranden.

Beskrivning: Tätvuxen, olikåldrig alridå på Stora Persholmen.

Målsättning: Gruppställda, genomröjda partier av al.

Restaureringsåtgärder: Röjning och gallring.

Underhållsåtgärder: Röjning av slyuppslag. Bete.

OMRÅDE 2 Skogsområdet norr och öster om Gruvbyn.

Beskrivning: Större heterogent barrskogsområde med inslag av mindre kärr och mossar som i söder och sydost övergår till ett sammanhängande hållmarksområde. Flera stigsystem finns i området. Enskild väg mellan Gruvbyn och Kroka.

Målsättning: Olikåldrig barrskog med lövinslag. Lätt framkomliga stigsystem.

Restaureringsåtgärder: Skogsskötsel enligt upprättad skogsbruksplan samt upparbetning av störande vindfällen. Principerna enligt pkt 2.1 Skogsmark skall härvid tillämpas. Ytterligare ett par stigar bör framdragas inom området.

Upprustning av vägar och stigar.

Underhållsåtgärder: Skogsskötsel enligt pkt 2.1 Skogsmark.
Underhåll av stigsystem.
Vägunderhåll enligt principer under pkt 2.6
Vägar.

Delområde 2.1 Barnens bad.

Beskrivning: Sandstrand. Sopmaja, eldplats m m.

Målsättning: Badstrand.

Restaureringsåtgärder: Utökning av sandstranden nordost om den befintliga.

Underhållsåtgärder: Gallring av skogen. Upparbetning av vindfällan.
Markstädning.

Delområde 2.2

Beskrivning: Tallmosse och fattigkärr.

Målsättning: Tallmosse och fattigkärr.

Åtgärd: Ingen.
Dikas ej (gäller även utanför planperioden).

Delområde 2.3

Beskrivning: Försumpat skogsparti med alkärr och tallmosse.

Målsättning: Alkärr och tallmosse.

Åtgärd: Ingen.
Dikas ej (gäller även utanför planperioden).

Delområde 2.4

Beskrivning: Fuktigt blandskogsparti med bl a al, gran, björk.

Målsättning: Fuktigt blandskogsparti.

Åtgärd: Ingen.
Dikas ej (gäller även utanför planperioden).

Delområde 2.5

Beskrivning: Lokal med rödsyssla.

Målsättning: Växtplatsen bevaras.

Åtgärder: Svag gallring i trädsiktet.

<u>Delområde 2.6</u>	<u>Rävstavik.</u>
<u>Beskrivning:</u>	Naturlig badplats. Klippbad, sopmajor, eldplats m m.
<u>Målsättning:</u>	Badplats.
<u>Restaureringsåtgärder:</u>	Ev. anläggning av mindre badbrygga.
<u>Underhållsåtgärder:</u>	Markstädning.
<u>Delområde 2.7</u>	<u>Rävstavik-Brantvarpet</u>
<u>Beskrivning:</u>	Hällmarksområde. Sjöbodar och bryggor.
<u>Målsättning:</u>	Hällmarksområde med sjövisten.
<u>Åtgärder:</u>	Upprättande av avtal enl pkt 2.5.3. Markstädning
<u>Underhållsåtg.:</u>	Markstädning
<u>OMRÅDE 3</u>	<u>Kroka gärde och Kroka nyänge.</u>
<u>Beskrivning:</u>	Inägomark. Enskild väg mellan Gruvbyn och Kroka.
<u>Målsättning:</u>	Hävdad inägomark (bete, slätter eller åkerbruk).
<u>Restaureringsåtgärder:</u>	Röjning av skogsbyn.
<u>Underhållsåtgärder:</u>	Hävdas enligt pkt 2.2 Odlingslandskapet. Vägunderhåll pkt 2.6 Vägar.
<u>Delområde 3.1</u>	<u>Kroka</u>
<u>Beskrivning:</u>	Betesmark, delvis ängsmark, delvis skogsmark.
<u>Målsättning:</u>	Betesmark.
<u>Restaureringsåtgärder:</u>	Röjning och gallring i norra delen.
<u>Underhållsåtgärder:</u>	Bete enligt pkt 2.2 Kulturlandskapet.
<u>Delområde 3.2</u>	<u>Kroka</u>
<u>Beskrivning:</u>	Bebyggelse
<u>Målsättning:</u>	"
<u>Åtgärder:</u>	Enligt pkt 2.5 Byggnader.
<u>Delområde 3.3</u>	<u>Del av Kroka gärde</u>
<u>Beskrivning:</u>	Lokal för majviva.

Målsättning: Växtplatsen bevaras.

Åtgärder: Gräset slås årligen. Lokalen får ej utsättas för plöjning, försumpning o.dyl.

OMRÅDE 4 Skogsområdet söder om Gruvbyn.

Beskrivning: Talldominerat homogent barrskogsområde, ställvis inslag av löv i fuktigare partier. Stigsystem finns inom området. Diken som dränerar Stallmästarhagen (Fågelsången) och Södertäppa går genom skötselområdet via Trema Gärde till Rävstavik.
Enskild väg till Gruvbyn.

Målsättning: Tallskog med inslag av gran och löv.

Restaureringsåtgärder: Skogsskötsel enligt upprättad skogsbruksplan samt upparbetning av störande vindfällen. Principerna enligt pkt 2.1 Skogsmark skall härvid tillämpas.
Dikesrensning.

Underhållsåtgärder: Skogsskötsel enligt pkt 2.1 Skogsområden. Underhåll av stigar och diken.
Vägunderhåll enligt pkt 2.6 Vägar.

Delområde 4.1 Betestrema.

Beskrivning: Fuktigare parti längs dike med huvudsakligen asp och graninslag. I södra delen igenväxande gammal ängsmark. Dike

Målsättning: Granskog med lövinslag.

Restaureringsåtgärder: Gallring - gran gynnas utom i södra delen där blandskog av gran och löv skall eftersträvas.
Dikesrensning.

Underhållsåtgärder: Skogsskötsel enligt pkt 2.1 Skogsmark.
Dikesunderhåll.

OMRÅDE 5 Södertäppa och Stallmästarhagen.

Beskrivning: Gammal ängsmark, i nordöstra delen starkt igenväxt och försumpad. Dräneras med dike mot område 6 (Trema Gärde).

Målsättning: Öppen ängsmark.

Restaureringsåtgärder: Röjning. Dikesrensning.

Underhållsåtgärder: Skötsel enligt pkt 2.2 Odlingslandskapet.

<u>Delområde 5.1</u>	<u>Blombergs hage</u>
<u>Beskrivning:</u>	Delvis igenvuxen inäga.
<u>Målsättning:</u>	Viltåker.
<u>Restaureringsåtgärder:</u>	Plöjning, dikesrensning etc - samt sådd av gröda lämplig för klövvilt.
<u>Underhållsåtgärder:</u>	Viltåkerbruk.
<u>Övrigt:</u>	Får ej inhägnas permanent.
<u>OMRÅDE 6</u>	<u>Trema gårde.</u>
<u>Beskrivning:</u>	Öppen ängsmark, ställvis pågående igenväxning med al och sälg.
<u>Målsättning:</u>	Öppen ängsmark.
<u>Restaureringsåtgärder:</u>	Röjning av igenväxta partier. Dikning.
<u>Underhållsåtgärder:</u>	Hävdas enligt pkt 2.2 Odlingslandskapet. Dikesunderhåll.
<u>Övrigt:</u>	Får ej inhägnas permanent.
<u>Delområde 6.1</u>	<u>Betestrema.</u>
<u>Beskrivning:</u>	Delvis igenvuxen inäga.
<u>Målsättning:</u>	Viltåker.
<u>Restaureringsåtgärder:</u>	Röjning, plöjning, dikesrensning m m - samt sådd av gröda lämplig för klövvilt.
<u>Underhållsåtgärder:</u>	Viltåkerbruk.
<u>Övrigt:</u>	Får ej inhägnas permanent.
<u>OMRÅDE 7</u>	<u>Skaftängsområdet.</u>
<u>Beskrivning:</u>	Barrskogsområde med lövinslag samt ett par större sammanhängande kalmarksområden. Ett dike går i nordsydlig riktning genom området. I dess norra och södra delar finns ett par välutbildade alsockelkärr.
<u>Målsättning:</u>	Barrskog med lövinslag. Inom fuktigare partier eftersträvas blandskog. Orörda alsockelkärr.
<u>Restaureringsåtgärder:</u>	Skogsskötsel enligt upprättad skogsbruksplan. Principerna enligt pkt 2.1 Skogsmark skall härvid tillämpas.

Underhållsåtgärder: Skogsskötsel enligt pkt 2.1 Skogsmark.
(Ingen dikning får ske inom alsockelkärren).

Delområde 7.1 Skaftängstippen.

Beskrivning: F d soptipp, något igenväxt.

Målsättning: Grovsotipp för rent avfall från främst byggnadsskötseln.

Restaureringsåtgärder: Kantröjning. Inhägnad.

Underhållsåtgärder: Successiv återfyllnad.

OMRÅDE 8 Skaftämsbergen.

Beskrivning: Glest blandskogsområde. Ställvis stort inslag av ek samt björk och övrigt löv. Starkt kuperad terräng med stort inslag av kalkbergsflora.

Målsättning: Blandskog.

Restaureringsåtgärder: Extensiv skogsskötsel. Principerna enligt pkt 2.1 Skogsmark skall härvid tillämpas. Största tillåtna kalmarsareal max 0,5 ha. Ek, björk och tall gynnas.

Underhållsåtgärder: Skogsskötsel enligt pkt 2.1 Skogsmark.

Delområde 8.1 Sandudden.

Beskrivning: Bebyggelse (bostad, båtvarv, renhållningsstation m m.)

Målsättning: Bebyggelse.

Åtgärder: Enligt pkt 5 Byggnader.

Delområde 8.2 Tältplatsen.

Beskrivning: Befintlig tältplats och badplats samt området närmast öster och söder därom. Allmän väg mellan gruvbyn och Edesnäs.

Målsättning: Tältplats och badplats. Vid behov av utökning av tältplatsen göres detta åt öster och söder.

Restaureringsåtgärder: Stubb- och stenbrytning. Dränering. Markplanering. Byggnad för disk och tvagning. Vid utökning: Röjning och gallring i dälarna sydväst om nuvarande campingplats samt gallring i området öster om vägen. Äldre solitärer samt ek och björk sparas.

Underhållsåtgärder:

Underhåll strandzon och campingplats (markstädning, gräs- och vasslätter, röjning etc). Vägunderhåll enligt pkt 2.6 Vägar.

OMRÅDE 9Tremaskogen.Beskrivning:

Heterogent barrskogsområde av urskogskaraktär. Inslag av kärr, mossar, kalkberg etc. Ett flertal större ekar finns inom området. Större dike i västra delen. Kraftledning går genom området.

Målsättning:

Urskog.

Åtgärder:

Inga åtgärder.
(Enligt servitut får befintlig kraftledningsgata hållas öppen.)

OMRÅDE 10GruvbynBeskrivning:

Starkt kulturpåverkat landskap med bybebyggelse. Allmän väg till gruvbryggan samt ett flertal enskilda vägar.

Målsättning:

Bybebyggelse. Kulturlandskap med omväxlande vegetation.

Åtgärder:

Skötsel enligt pkt 2.2 Odlingslandskapet, pkt 2.3 Gruvbyn, pkt 2.4 Gruvhål och varphögar, pkt 2.5 Byggnader samt pkt 2.6 Vägar.

OMRÅDE 11GruvbynBeskrivning:

Vattenområdena inom reservatet.

Målsättning:

Vattenområden.

Åtgärder:

Enligt pkt 2.7 Faunavård, jakt och fiske.

EKONOMIInköp och investeringar:

Anslag till inköpet av Utö-fastigheten har ställts till förfogande av både landstinget i Stockholms län och staten genom Naturvårdsverket (50 % vardera).

Till investeringar som gjorts inom området ställer landstinget lånemedel till förfogande. Hittills har ca 18 milj. kronor investerats i byggnader och anläggningar. (Värdshuset, hotellstugorna, hamnen med bryggor, hamnbod och muddringar m m).

Driftkostnader:

Avseende driftkostnaderna på Utö svarar landstinget för merparten. Till fri-

luftslivet bidrar man 1980 med 550 tkr samt till byggnadsunderhållet med 520 tkr. Vårdshuset svarar för sina egna driftkostnader.

Till istandsättning av odlingsmark o dyl kan sedan några år erhållas statsbidrag från Naturvårdsverket med högst 50 % av kostnaden. För budgetåret 1979/80 har för Utö erhållits ca 50 tkr. För de närmaste fem åren beräknas kostnaden till samma nivå i fast pris. Åtgärderna avser främst restaurering av inägomark och hagmark. (Röjning och dikning etc.)

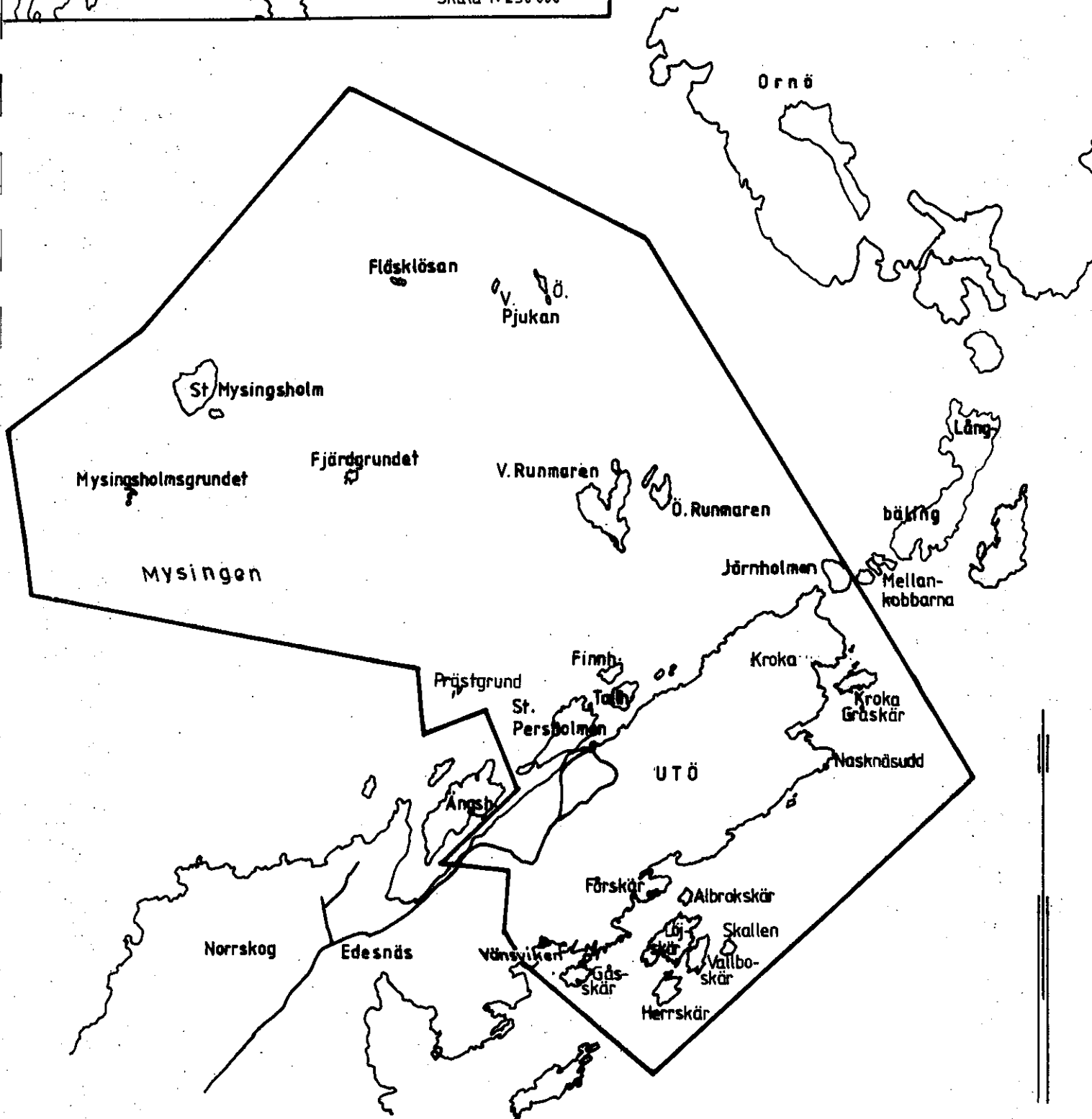
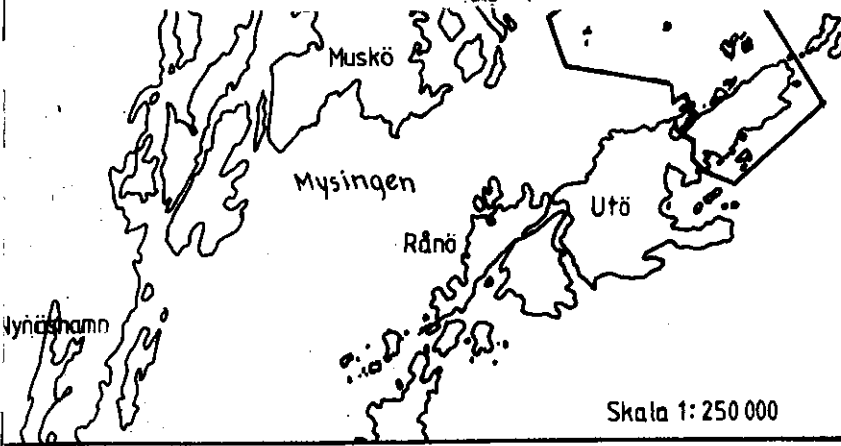
5.

BILAGOR

Bilaga 1	Situations- och översiktskarta.
2	Vegetationskarta.
3	Skötselkarta, med friluftsanläggningar.
4a	Bebyggelsekarta.
4b	Sjövisten.
5	Gruvhål och varphögar.
6	Naturreservatsbeslut.
7	Anvisningar till skogsvårdslagen, 21 §.
8	Skogsbruksplan.

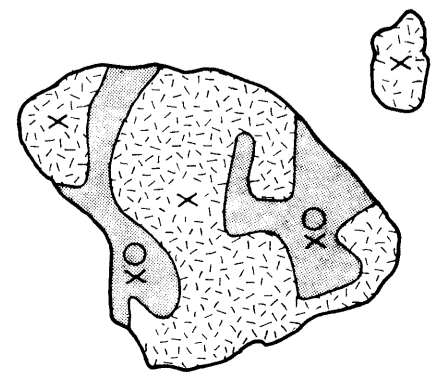
Situations- och översiktskarta över UTÖ NATURRESERVAT

Skala 1:50 000

Vegetationskarta UTÖ NATURRESERVAT

Länsstyrelsen i Stockholms län
Meddelande 1977:5

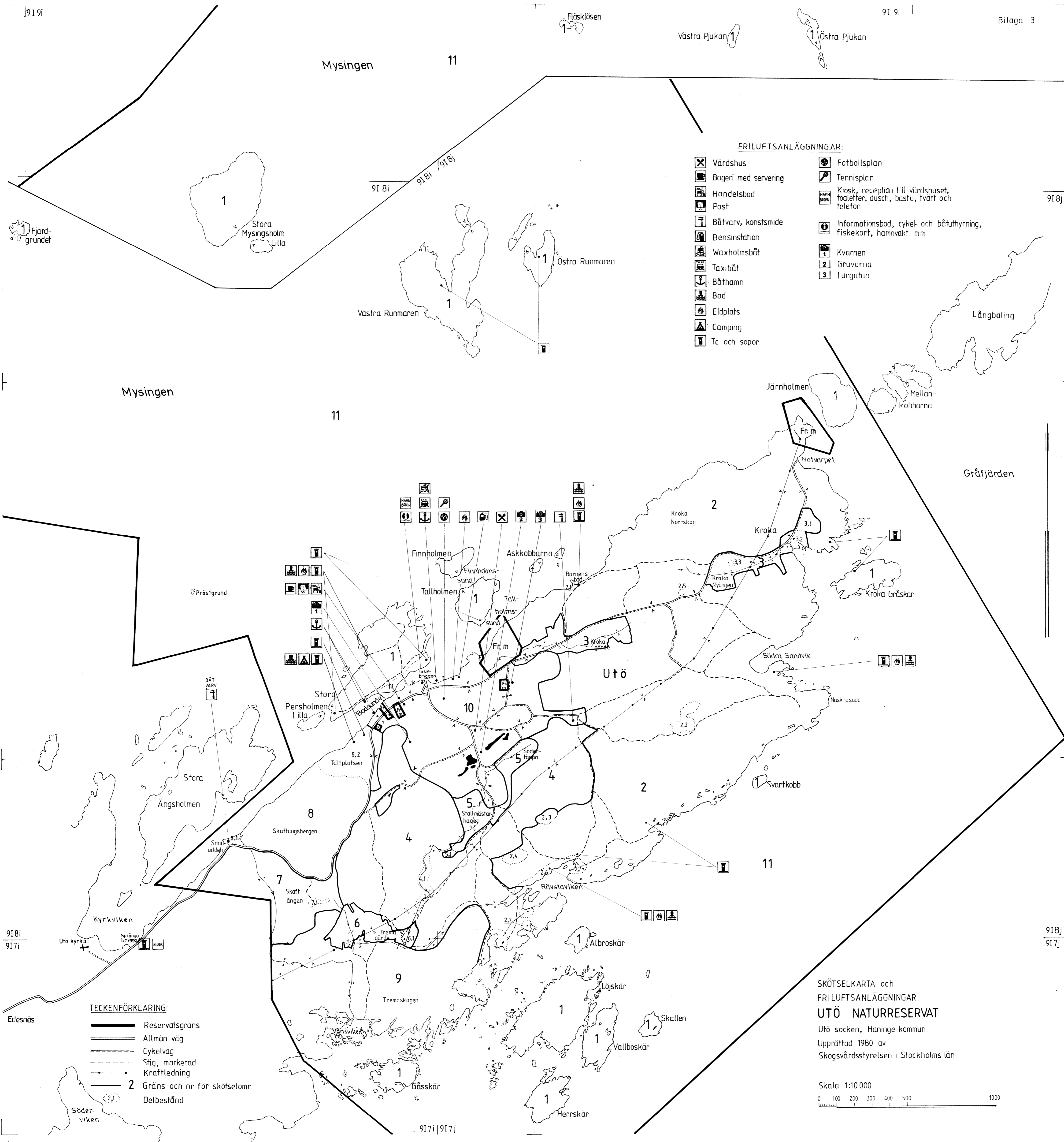

TECKENFÖRKLARING

	Skogsmark	+	Grån
	Hygge	+	Planterad grån
	Torr gräsmark	X	Tall
	Frisk gräsmark	X	Planterad tall
	Fuktig gräsmark	*	Barrskog (blandbestånd av grån och tall)
	Torr rismark	●	Klibbal
	Frisk rismark	○	Björk
	Fuktig rismark	○	Trivialövrad i almmått
	Torr örtmark	a	Ek
	Frisk örtmark	Y	En
	Fuktig örtmark	▼	Pars
	Tallmasse	▽	Övriga lövbuskar (oxbår, slån, skegstry, ros)
	Fattigkärr		
	Medelrikkärr		
	Vass		
	Strandäng		
	Hälliker		
	Sly		
	Gäst fålt-bottenskiikt		
	Sur hållmarksflora		
	Inslag av kalkbergsflora		
	Kalkbergsflora		
	Åker, plöjd betesmark		

Skala 1:10 000

FRILUFTSANLÄGGNINGAR:

- Vårdshus
- Bageri med servering
- Handelsbod
- Post
- Båtvarv, konstsmide
- Bensinstation
- Waxholmsbåt
- Taxibåt
- Båthamn
- Bad
- Eldplats
- Camping
- Tc och sopor
- Fotbollsplan
- Tennisplan
- Kiosk, reception till vårdshuset, toaletter, dusch, bastu, tvätt och telefon
- Informationsbod, cykel- och båtuthyrning, fiskekort, hammvakt mm
- Kvarnen
- Gruvorna
- Lurgatan

TECKENFÖRKLARING:

- Reservatsgräns
- Allmän väg
- Cykelväg
- Stig, markerad
- Kraftledning
- Gräns och nr för skötselomr. Delbestånd

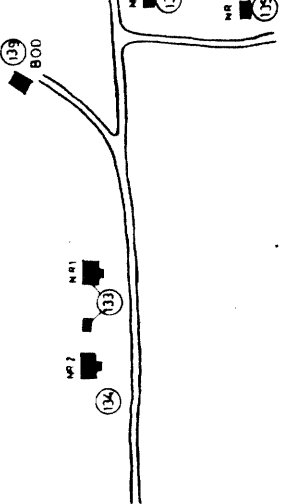
SKÖTSELKARTA och FRILUFTSANLÄGGNINGAR UTÖ NATURRESERVAT

Utö socken, Haninge kommun
Upprättad 1980 av Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län

Skala 1:10 000
0 100 200 300 400 500 1000

NORDA LUGGÅRDEN

KRONA TORP

SÖDER

Bilaga 4a Byggnader

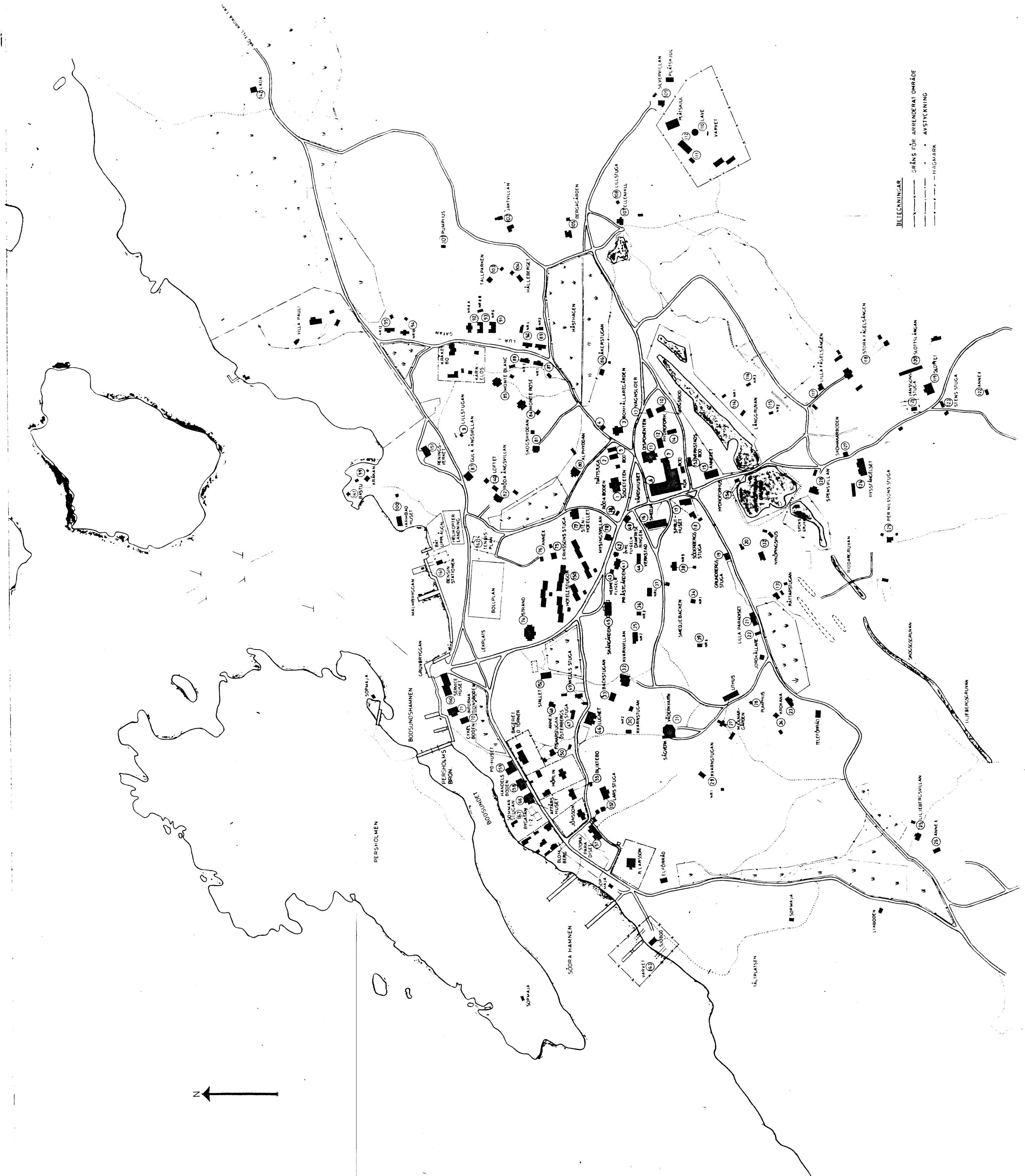
UTÖ GRUBBY SITUATIONSPLAN

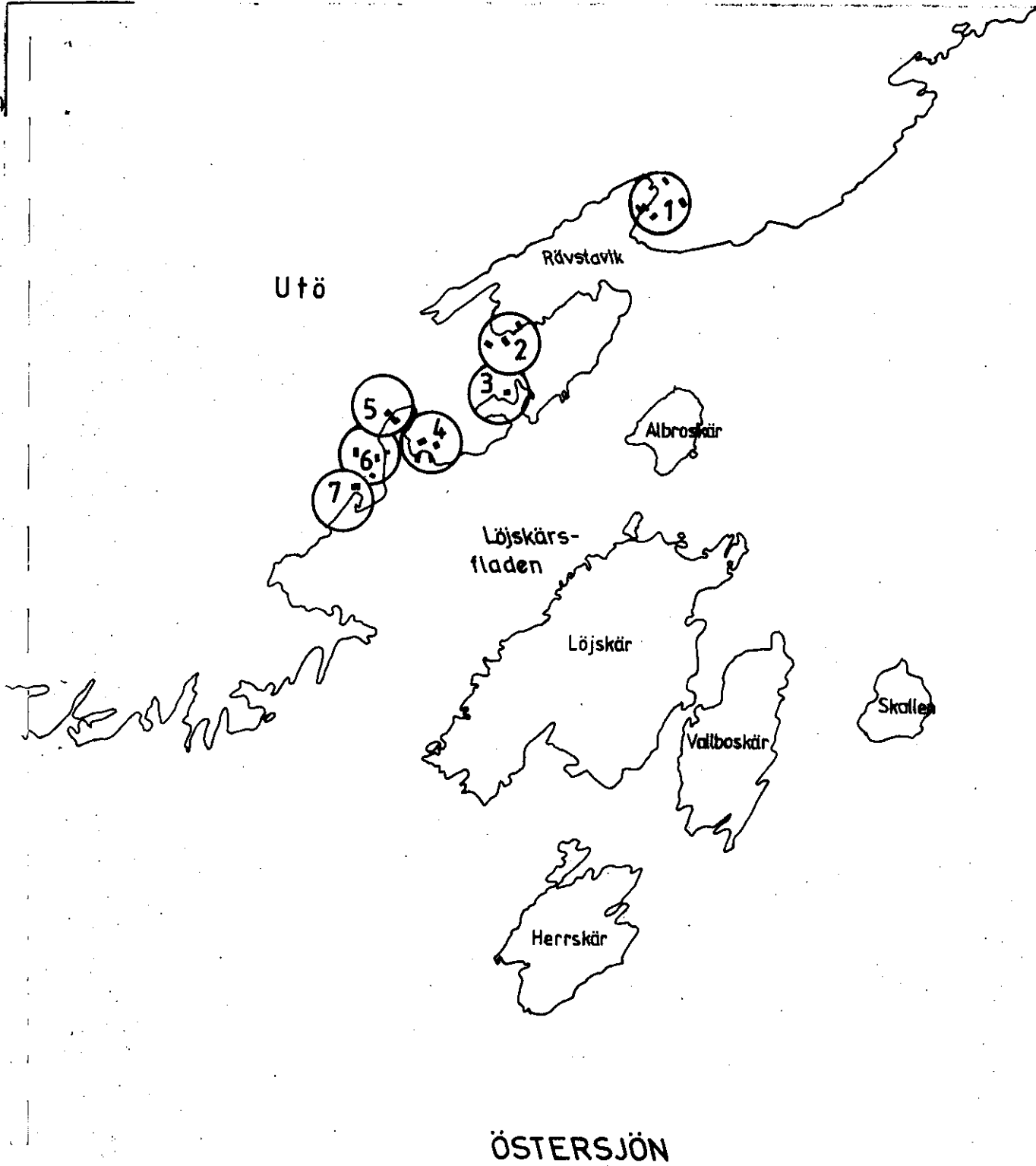
1978.11.23

BILAGA TILL FÖRVALTNINGSÄKTEN

BELEGGNINGAR

- GRÄNS FÖR ARRENDERAT OMRÅDE
- AVSTYCKNING
- HÄGGMARK

Karta över

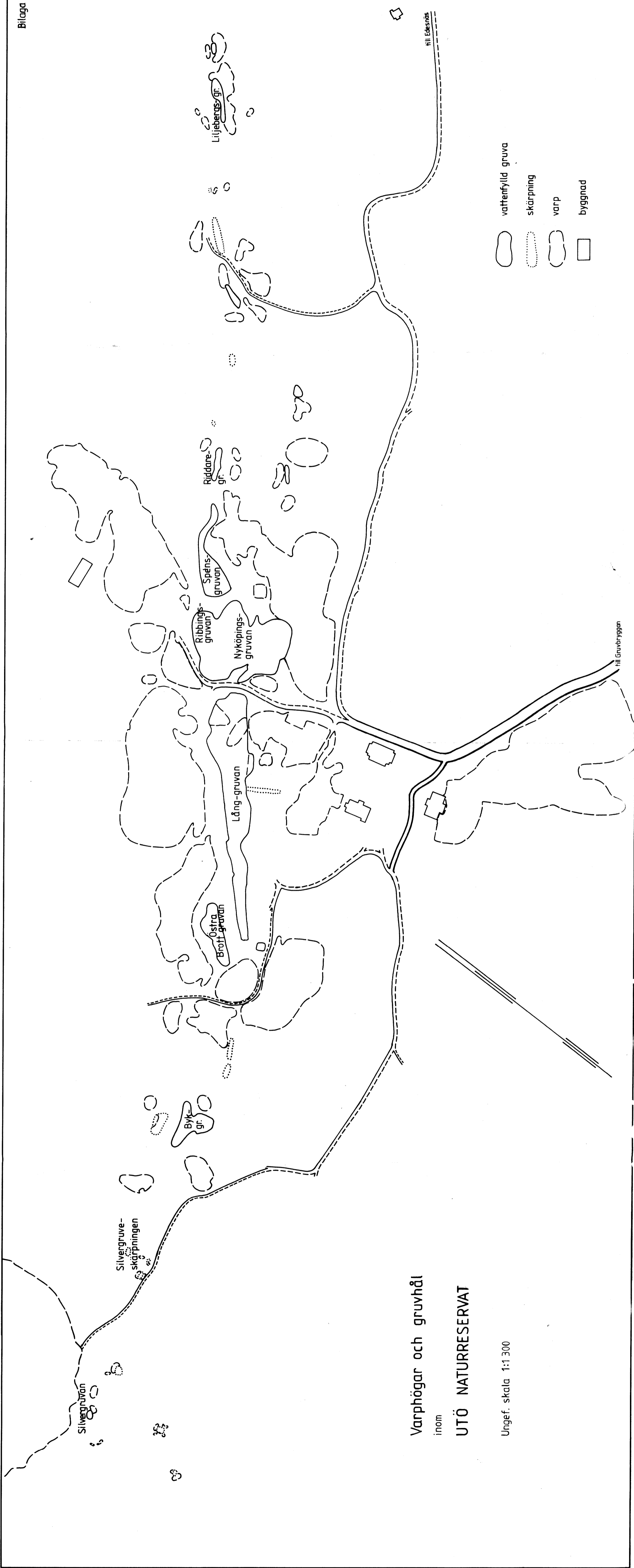
SJÖBODAR på **UTÖS** utsida

Haninge kommun

Upprättad 1981 01 20
av J Ahlborn

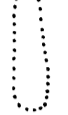
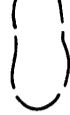

Skala 1:10 000

Varphögar och gruvhål
inom
UTÖ NATURRESERVAT

Ungef. skala 1:1300

- vattenfylld gruva
- skärping
- varp
- byggnad

Hill Gruvbryggen

Hill Edeshöns

Utdrag ur
Föreskrifter m m
till
SKOGSVÅRDS
LAGEN

ANKOM

12 JUNI 1980

Besv.....

21 §

SKSF 1979;3

Lag

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den hänsyn som skall tas till naturvårdens intressen vid skötseln av skog, såsom i fråga om hyggens storlek och utläggning, beståndsanläggning, kvarlämnande av trädsamlingar och skogsbilvägars sträckning.

Bemyndigandet medför inte befogenhet att meddela föreskrifter som är så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras.

Förordning

21 § Föreskrifter som avses i 21 § skogsvårdslagen (1979:429) om den hänsyn som vid skötseln av skog skall tas till naturvårdens intressen meddelas av skogsstyrelsen efter samråd med statens naturvårdsverk och annan central förvaltningsmyndighet som kan beröras.

Skogsvårdsstyrelsen skall samråda med kommunen i frågor av särskild vikt med hänsyn till de lokala förhållandena.

22 § För områden som är av utpräglat intresse för naturvården eller det rörliga friluftslivet och som angetts av länsstyrelsen i samråd med skogsvårdsstyrelsen kan naturvårdsinriktade skogsbruksplaner upprättas. Sådana planer upprättas av skogsvårdsstyrelsen och bekostas av staten.

Föreskrifter m m

Allmänt

Skogsbruket skall bedrivas med beaktande av skogens betydelse för växter och djur, för vattenbalans och lokalklimat samt för friluftsliv och rekreation. Hänsyn skall tas till värdefull kulturmiljö och landskapsbild. Om oprövade brukningsmetoder aktualiseras, bör miljöeffekterna av dem klarläggas innan de tas i praktiskt bruk.

SKSF 1979:3

Föreskrifterna till 21 § skall iakttas vid skogsbruksåtgärder oavsett om åtgärderna berör mark som enligt 2 § betraktas som skogsmark eller inte.

Myr- och hållmarksimpediment är exempel på marker som kan beröras av skogsbruksåtgärder, trots att de i regel inte är skogsmark i lagens mening. De berörs inte av bestämmelserna om beståndsanläggning, beståndsvård och avverkning. Föreskrifter om naturvårdshänsyn gäller dock även för dessa marker. Ett annat exempel är mark som ligger helt eller i huvudsak outnyttjad och som är av särskilt intresse från naturvårds- eller kulturminnesvårdssynpunkt bl a mark av hagmarks-karakter i omedelbar anslutning till bebyggelse.

Intill bebyggelse och i områden som är av stor betydelse för vetenskaplig naturvård, friluftsliv, rekreation eller kulturminnesvård skall särskild hänsyn tas utöver den som skall iakttas på annan skogsmark.

Sådana områden förekommer framför allt vid sjöar och större vattendrag, vid kuster och i skärgårdar, i anslutning till odlad mark, bebyggelse och äldre kulturmiljöer samt utefter mer trafikerade vägar. I vissa fall har för områdena särskilt förordnande enligt naturvårdslagen utfärdats. Hänsynen syftar till att upprätthålla tillgängligheten, att främja naturupplevelsen, att skapa omväxling och att bevara natur- och kulturmiljön intill bebyggelse. Av länsstyrelsen upprättad naturvårdsplan kan ge viss ledning vid bedömning av om mark har stort naturvetenskapligt värde. Det är ofta för dessa områden som samråd med kommunen kan komma i fråga.

Naturvårdshänsynen kan kräva att impediment och sådana smärre produktiva områden som är av liten ekonomisk betydelse undantas från vissa skogsbruksåtgärder, t ex slutavverkning. Som smärre områden kan anses skogsmark av en storlek upp till 0,5-1,0 hektar, bl a beroende av läget i landet.

Vid tveksamhet om vilka hänsynstaganden som erfordras när det gäller skyddsvärda växt- och djurarter, urskogsliknande områden, kulturminnen, geologiskt intressanta områden och andra skyddsvärda objekt bör råd och anvisningar inhämtas från skogsvårdsstyrelsen.

Kraven på hänsyn får aldrig föranleda att pågående markanvändning avsevärt försvåras och kan således förenas med ett rationellt skogsbruk. Då skyddsintresset är sådant att det inte kan beaktas med stöd av skogsvårdslagen kan andra eller längre gående föreskrifter utfärdas enligt naturvårdslagen (1964:822) eller annan lag. Särskilda skyddsbestämmelser finns t ex i lagen (1942:350) om fornminnen och lagen (1974:434) om bevarande av bokskog. Tillsynen av att dessa lagar efterlevs utövas av länsstyrelsen.

Överträdelse av föreläggande eller förbud som utfärdats med stöd av föreskrifterna till 21 § kan medföra straffansvar, se 27 §.

Slutavverkning

Hyggesstorlek

En begränsning av kalhyggesytornas storlek skall eftersträvas.

Begränsningen av hyggesstorleken syftar till att minska en eventuell negativ påverkan på växt- och djurlivet, vattenbalansen och lokalklimatet samt att minska en störande inverkan på landskapsbilden. Avverkningsvolymen måste dock

SKSF 1979:3

tillåtas vara så stor att den ger underlag för rationell avverkning.

Skogstillståndet avgör ofta hyggesytans storlek. Förekomsten av större sammanhängande områden av äldre skog eller skog med otillfredställande skogstillstånd minskar möjligheterna att begränsa hyggesytan. Det är också angeläget att hygget når fram till stormfasta gränser.

Upptagande av ett nytt stort hygge i kant med en tidigare stor föryngringsyta bör undvikas så länge plantskogen inte är väl synlig.

Hyggesform

Hyggesformen skall anpassas till terrängen och den omgivande skogen.

Detta kan ofta uppnås genom att grupper av yngre skog, samt skog på hällmarker eller våtmarker undantas från slutavverkning. Genom att vid hyggesupptagningen följa naturliga beståndsgränser och försöka samordna avverkningarna över fastighetsgränser nås också ofta avsedd effekt. Särskild varsamhet bör iakttas på höjdsluttningar och på bergs- och åsryggar.

Flora och Fauna

Slutavverkning på impediment skall i regel undvikas. Även sådana smärre produktiva områden som är av liten ekonomisk betydelse skall undantas från slutavverkning om det är påkallat av hänsyn till florán, faunan eller landskapsbilden. Av samma skäl skall stormfasta skogsbryn, trädridåer, grupper av träd, buskar och enstaka träd sparas i lämplig utsträckning.

Vid slutavverkning är det särskilt viktigt att ta sådan hänsyn som syftar till att bevara flora och fauna, att gynna individ- och artrikedom och att skydda hotade eller sällsynta arter.

Genom att skog på impediment och andra marker som på lång sikt har liten betydelse för virkesproduktionen inte slutavverkas, sparas betydelsefulla områden för faunan, samtidigt som värdefulla floralokaler i många fall bevaras. Dessa marker kan också ha betydelse för landskapsbilden. Exempel på sådana marker är hällmarksimpediment, bergbranter, rasbranter, myrimpediment, bäckraviner, små skogsdungar i jordbruksmark och mindre öar. Ytterligare exempel är små våtmarker, som smala surdrog, alkärr, sumpig strandskog och annan sumpskog med äldre lövträd. Hit räknas också sådana smärre produktiva stråk som ligger insprängda i impedimenten. Bryn mot åker och annan öppen mark bör sparas liksom en del av kantvegetationen mot sjöar, tjärnar, bäckar, åar, kalkkällor, hällmarker, bergbranter, mossar, kärr och lövdominerade översvämningmarker.

De marker som nämnts ovan lämnas om möjligt orörda. Enstaka träd, som ger särskilt värdefulla sortiment, bör dock kunna tillvaratas.

Hotade eller sällsynta arters boträd samt träd och övrig vegetation som skyddar deras boplatser skall sparas. Vidare skall levande eller döda träd och buskar som har särskild betydelse för faunans tillgång på föda sparas i lämplig utsträckning. Även smärre skyddsvärda lokaler för flora och fauna i övrigt skall skyddas på motsvarande sätt.

Till boträd räknas hålträd, träd med stora risbon och högstubbar samt sådana träd, enstaka eller i grupp, som har särskilda förutsättningar att utvecklas till värdefulla boträd. Andra boplatser, t ex på bergshyllor, bör också skyddas. När det gäller rovfåglar, större ugglor, häger m fl är det nöd-

SKSF 1979:3

vändigt att spara även kringstående träd och övrig vegetation för att ge skydd och minska risken för stormfällning.

För att skydda örn och berguv är de skyddszoner som kan föreskrivas med stöd av skogsvårdslagen ofta inte tillräckliga. Här måste skogen som regel lämnas orörd inom ett avstånd av minst c 200 meter från bon och alternativbon för att åtgärden skall få effekt. Detsamma kan även gälla för vissa andra rovfåglar.

Tjäderns spelplatser bör lämnas orörda. Vid avverkning bör eftersträvas att spelplatserna inte avskiljs från kringliggande skog eller impediment.

Iden, gryt och lyor för i första hand björn, järv, varg och lodjur bör skyddas och vegetationen kring dem sparas.

Bärande träd och vissa andra träd och buskar, t ex apel, körsbär, oxel, rönn, hassel, en, slån och nypon, bör sparas. Levande eller döda äldre lövträd, helst i grupper, högstubbar samt enstaka barrträd och enstaka torra, grova vindfällen kan sparas som näringsträd och boträd åt fladdermöss, hackspettar, andra hållbyggare, sällsynta vedinsekter m fl. Åtgärderna har även betydelse för florán (lavar, mossor och svampar).

Smärre lokaler med sällsynta växter och växtsamhällen bör undantas från slutavverkning. Det gäller främst lokaler för sådana växter som är beroende av att skugg- och luftfuktighetsförhållanden inte ändras. Träd eller trädssamlingar som avviker från det egentliga beståndet, t ex insprängda ädla lövträd, gamla aspar på granmark och hassel bör sparas. Detsamma gäller sällsynta träd som idegran och vissa arter av oxel och alm samt träd med mistel eller sällsynta lavar, mossor eller svampar.

Under rubriken "allmänt" har angivits var sådana områden som kräver särskilda hänsynstaganden kan förekomma.

På mark som i större utsträckning används för friluftsliv och rekreation är kraven på begränsning av hyggesstorlek och anpassning av hyggesform större än på annan skogsmark.

För välbesökta närströvområden kan skogsvårdsstyrelsen efter samråd med kommunen som vägledning ange arealgränser som normalt inte bör överskridas. Hyggen större än fem hektar upplevs ofta inom dessa områden som störande.

På mark som är särskilt värdefull för friluftsliv och rekreation skall vackra eller säregna träd och trädssamlingar samt ungskogsggrupper sparas. Här skall också sparas viss kantvegetation mot sjöar och odlad mark. Särskild varsamhet skall iaktas på uddar och öar.

Sparade träd förutsätts kunna ingå i det kommande beståndet.

På markanta uddar, öar etc kan det vara lämpligt med skärmställning om stormfasta träd finns. Små öar bör i regel undantas från slutavverkning.

Intill bebyggelse, rastplatser m m skall avskärmande stormfasta träd sparas.

Intill permanent- eller fritidsbebyggelse bör buskar och träd lämnas för att avskärma hygget. Äldre stormfasta träd kan lämnas även om det nya beståndet skall anläggas genom skogskultur. Intill rastplatser och utsiktspunkter utmed vägar och turistleder liksom vid bad- och campingplatser m m bör motsvarande hänsyn tas.

Mark där särskild hänsyn skall tas

SKSF 1979:3

Varsamhet med miljön skall iakttagas i närheten av fornlämningar och andra kulturminnen.

Intill nedlagda eller ännu utnyttjade torp, fäbodas etc bör så stor mängd träd och buskar lämnas att det ursprungligen öppna utrymmet kring bosättningen kan uppfattas. Vårdträd, fruktträd, bär- och prydnadsbuskar bör sparas och gynnas.

Beståndsanläggning och beståndsvård

De hänsynstaganden som angetts under rubriken "slutavverkning" gäller i tillämpliga delar även för beståndsanläggning och beståndsvård.

Flora och fauna

På marker som är av liten betydelse för virkesproduktionen skall beståndsanläggnings- eller beståndsvårdsåtgärder utföras så att de inte blir till väsentligt men för flora och fauna.

Exempel på sådana marker anges under rubriken "slutavverkning".

Hyggesrensning, bränning, maskinell markberedning, stubbrytning, kemisk lövbesprutning och gödsling skall undvikas på smärre lokaler med sällsynta växter. Likaså skall bränning och annan markberedning undvikas på särskilt skyddsvärda fågellokaler under häckningstiden.

Större lokaler med spridda, sällsynta växter bör helt eller delvis undantas från ovan nämnda åtgärder om andra godtagbara skötselalternativ finns.

Stigar

Markberedning och plantering får inte utföras på stigar som är allmänt nyttjade eller av kulturhistoriskt intresse och inte heller på permanenta spår och leder. I särskilt stigtäta områden nära tätort eller i rekreationsområden gäller detta av praktiska skäl endast huvudstråken och de kulturhistoriskt intressanta stigarna.

Vid anläggning av nya spår och leder, som inte sammanfaller med de av hävd nyttjade stigarna, bör upprättas avtal som reglerar ansvaret för att hålla dem framkomliga.

Under rubriken "allmänt" har angivits var sådana områden som kräver särskilda hänsynstaganden kan förekomma.

Mark där särskild hänsyn skall tas

Smärre inägor i välbesökta närströvområden och små öppna partier omedelbart intill bebyggelse eller rast-, bad-, campingplatser m m skall om så är påkallat undantas från plantering.

Bränning och kemisk lövbesprutning skall undvikas i välbesökta närströvområden och intill bebyggelse. Vid röjning och gallring skall trädslagsvalet om möjligt inriktas mot blandbestånd med inslag av lövträd. Här skall också vackra eller säregna träd och buskar sparas.

Varsamhet med miljön skall iakttagas i närheten av fornlämningar och andra kulturminnen.

Vid torp, fäbodas, lämningar av annan bebyggelse eller gamla arbetsplatser, t ex kvarnar och järnframställningsplatser, bör inte plantering ske. Detsamma gäller smärre öppna inägor i omedelbar anslutning till dessa platser.

Andra författningar

För användning av lövbekämpningsmedel gäller utöver lagen (1973:329) om hälso- och miljöfarliga varor bl a bestämmelser

SKSF 1979:3

utfärdade av produktkontrollnämnden. För användning av gödselmedel hänvisas till skogsstyrelsens anvisningar (SKSFS 1977:2) för hantering av handelsgödselmedel vid skogsgödsling.

För markberedning genom hyggesplöjning gäller samrådsskyldighet med länsstyrelsen enligt 20 § naturvårdslagen och 23 § naturvårdsförordningen. (Se under 17§.)

Även 8 § forminneslagen är tillämplig i fråga om hyggesplöjning. Här erinras vidare om bestämmelserna om skydd för fasta fornlämningar.

Flora och fauna

Avverknings- och transportarbeten

Under pågående avverknings- och transportarbeten skall varsamhet iaktas så att de flora- och faunalokaler, träd och annan vegetation m m som sparats av natur- eller kulturminnesvårdsskäl inte skadas.

Avverkning och transportarbeten skall undvikas i närheten av lokaler för hotade och sällsynta fåglar under häckningstiden.

För rovfåglar, större ugglor m fl är den känsliga perioden från den 1 mars till den 15 augusti i södra och mellersta Sverige och från den 1 april till den 15 augusti i norra Sverige. Den känsliga perioden för havsörn i södra och mellersta Sverige inträder dock redan den 1 februari och för kungsörn och havsörn i norra Sverige den 15 februari.

Det störningskänsliga området sträcker sig 100-1 000 meter, från boplatsen eller spelplatsen, beroende på art.

Ytterligare uppgifter om känsliga perioder och störningskänsliga områden kan fås från skogsvårdsstyrelsen eller länsstyrelsen.

Kalkällor, vattendrag, diken, stränder och vattenbryn skall, om så är påkallat, rensas från röjnings- och avverkningsavfall så att framkomligheten och tillgängligheten för människor och djur bevaras och vattenflöden inte däms upp.

Stigar, kulturhistoriska objekt

Allmänt nyttjade stigar, permanenta spår och leder samt stigar, vägar och - i den mån det är påkallat - andra objekt av kulturhistoriskt intresse skall rensas från röjnings- och avverkningsavfall. Dessutom bör skogstransport på dem undvikas. Besvärande körskador skall lagas så att framkomligheten inte försämras. I särskilt stigtäta områden nära tätort eller i rekreationsområden gäller detta av praktiska skäl endast huvudstråken och de kulturhistoriskt intressanta stigarerna.

Angående anläggning av nya spår och leder, se under rubriken "beståndsanläggning och beståndsvård".

Ömtåliga terrängpartier m m

På särskilt ömtåliga terrängpartier skall skogstransport helst undvikas eller så långt möjligt utföras så att bestående skador på marken inte uppkommer. Vid körskador som orsakar menlig vattenuppdämning skall avrinningsmöjligheterna återställas. Särskild varsamhet skall iaktas i välbesökta närströvområden. Där skall djupa spår lagas.

Exempel på terrängpartier där skogstransport helst bör undvikas, såvida inte tjälbildning eller snötäcke ger skydd mot större skador, är våta och andra mjuka marker, känsliga växtlokaler samt vissa områden med fornlämningar.

SKSF 1979:3

Genom noggrann planering av stickvägar, uppsamlingsvägar, avläggsplatser m m kan skador på mark och vegetation till stor del undvikas.

Andra författningar

23 och 24 §§ naturvårdslagen till skydd mot nedskräpning gäller även vid allt skogsarbete, såväl vid arbetsplatser som avläggsplatser för virke, uppställningsplatser för fordon och material samt förläggings- och rastplatser.

Hantering av oljor och flytande bränslen regleras i förordningen (1961:568, omtryckt 1977:423) om brandfarliga varor. Noggrann kontroll skall göras för att förhindra läckage och andra utsläpp.

Vidimeras: *Susanne Pender*

Beskrivning av skogstillståndet hösten 1973 på fastigheten Trema 3:1 inom
Utö, Haninge kommun

1. Grunddata

- 1.1 Total landareal: 612,6 ha
därav produktiv skogsmark 309,9 ha.
- 1.2 Virkesförråd: 32 000 m³sk
vilket i genomsnitt ger 103 m³sk/ha.
- 1.3 Medelbonitet: 4,15 m³sk/år och ha.
- 1.4 Trädslagsfördelning: Tall 63 %
Gran 30 %
Löv 7 %

2

1.5 Åldersklassfördelning

Åldersklass	Areal ha	%	Virkesförråd m ³ sk	m ³ sk/ha
0-19 år I	4,5	1,5	0	0
20-39 " II	1,0	0,3	30	30
40-59 " III	0,7	0,2	120	171
60-79 " IV	87,0	28,1	10 220	117
80-99 " V	199,9	64,5	19 830	99
100+ " VI+	16,8	5,4	1 800	107
Summa/medeltal	309,9	100,0	32 000	103

1.6 Huggningsklassfördelning

Huggningsklass	Areal ha	%	Virkesförråd m ³ sk	m ³ sk/ha
A 1	0,4	0,1	0	0
B 1	2,1	0,7	0	0
B 2	2,5	0,8	10	4
C	2,2	0,7	260	118
D 1	88,7	28,6	11 110	125
D 3	183,1	59,1	19 900	109
E	30,9	10,0	720	23
Summa/medeltal	309,9	100,0	32 000	103

Vid upprättandet av denna beskrivning har endast den del av fastigheten som utgör produktiv skogsmark varit av intresse. Med produktiv skogsmark förstås skog som producerar mer än 1 m³sk/år och ha. Den produktiva skogsmarssarealen omfattar 310 ha.

Virkesförrådet totalt är 32 000 m³sk, vilket innebär att varje hektar i genomsnitt är bevuxet med 103 m³sk/ha. 103 m³sk/ha är lägre än genomsnittet för Stockholms län. Denna låga siffra får tillskrivas dels fastighetens läge i Stockholms yttre skärgård, dels de mycket svåra stormhärjningarna i Utö skogar hösten 1969. Medelboniteten är 4,15 m³sk/år och hektar. Detta innebär att varje hektar skog i genomsnitt under omloppstiden producerar 4,15 m³sk varje år. Den totala tillväxten på fastigheten uppskattas till 1 200 m³sk/år. Trädslagsfördelningen på Utö är vanlig för öar i skärgården. Mer än 60 % är tall. Bland lövträden förekommer klibbal rikligt men en del kraftiga ekar påträffas också.

Åldersklassfördelningen är mycket skev. Vid en indelning i 20 åriga klasser dominerar åldersklass V, 80-99 år gamla bestånd, och denna klass upptar mer än 64 % av arealen. Denna åldersfördelning är ganska vanlig i Stockholms län. Om man vill uppnå ett uthålligt skogsbruk bör lika stor del av arealen finnas i varje åldersklass. Exempelvis om skogen har en omloppstid på 100 år inryms 5 st 20 åriga åldersklasser. Varje åldersklass bör då uppta 20 % av arealen. För att uppnå en stabilare åldersklassfördelning på fastigheten bör omfattande slutavverkningar utföras i klasserna V och VI+. Därefter bör den frilagda marken omedelbart planteras och åldersklass I kommer att öka sin arealandel. Ett sådant omfattande restaureringsarbete måste uppdelas på en tidsperiod av 20-30 år.

4

Huggningsklassfördelningen är också mycket skev.

Huggningsklassdefinitioner:

- A 1 = obehandlad kalmark
- B 1 = plantskog, höjd < 1,3 m
- B 2 = ungskog, " > 1,3 m
- C = gallringsskog, yngre
- D 1 = " , äldre
- D 3 = slutavverkningsskog
- E = rest-, tras- och skräpskog

Enligt uppställningen 1.6 är nästan 60 % av arealen slutavverkningsskogen medan ungskogsarealen är mindre än 2 %. Detta är mycket otillfredsställande ur skogshushållningssynpunkt. För att komma från dessa missförhållanden måste stort arbete läggas ner på erhållandet av lyckade plantskogar. Detta kan endast tillfredsställande erhållas genom plantering med exempelvis stora barrotsplanter.

Problemet med de 31 ha stora restskogarna kvarstår. Sedan stormen 1969 har inte något av dessa restbestånd restaurerats och nu växer gräset frodigt på den delvis kalavverkade arealen. I de flesta restbestånden har emelleritd självföryngring av gran och tall kommit upp. En hyggesrensning med markberedning och åtföljande gräsbekämpning och plantering skulle i nuläget bli för kostsamt. Markägaren får lita till den återväxt som redan finns. På några av hyggerna kan hjälpplantering med stora granplanter bli aktuellt. Om 10 år kan resterande "frö"-träd avverkas.

3. Föreklad plan för skogsskötseln 1974-1984

3.1 Slutavverkningar och gallringar

Under planperioden beräknas tillväxten av gagnvirke bli 9 000 m³sk. Slutavverkningar bör omfatta ca 40 ha och utföras i hugg-

klass D 3. Uttaget beräknas bli 5 200 m³ sk. Gallringar utföres i huggningsklass D 1₃ och det genomsnittliga uttaget vid gallring beräknas bli 40 m³ sk/ha. Ca 70 ha skog kan gallras vilket medför att uttaget vid gallring blir 40 m³ sk/ha x 70 ha = 2 800 m³ sk. Det totala uttaget blir:

Slutavverkning	5 200
Gallring	2 800
Restskogsavverkning	780
Summa	<u>8 780</u>

3.2 Röjning

Röjningsarealen under perioden blir ca 5 ha. Röjning utföres enligt skogsstyrelsens rekommendationer.

3.3 Plantering

Plantering utföres på ca 40 ha. Dessutom tillkommer ca 10 ha hjälpplantering. Till vanlig plantering väljes rotade plantor. Till hjälpplanteringen används 4-åriga granplantor. 40 % av arealen bör granplanteras.

Antal plantor vid plantering:	Tall, rotad	2 500 st/ha
	Gran, "	2 200 "
" " " hjälpkultur:	Gran 2/2	1 000 "

6

3.3.1 Plantbehov för 1974-1984

Tall	24 ha x 2 500 st =	60 000 st
Gran	16 " x 2 200 " =	35 200 "
Gran 2/2	10 " x 1 000 " =	10 000 "
Summa		<u>105 200 st</u>

3.4 Dikning

Det 1,5 km långa diket genom Trema-skogen bör renas och fördjupas.

4. Sammanfattning av skogstillståndet

I uppställningen nedan kan utläsas i stora drag hur skogen bör skötas fram till 1984 för att ge en hygglig avkastning även i framtiden. Arealen skogsmark beräknas till 300 ha (10 ha₃ på Persholmen har subtraherats) och virkesförrådet till 31 000 m³ sk. 1984 beräknas virkesförrådet vara lika stort. Dessutom kan man avläsa hur avverkningarna bör fördelas efter 1984 för uppnåendet av en skogsnormalskog med en jämn ålder- och huggningsklassfördelning. Redan 1994 har skogen uppnått en relativt hygglig huggningsklassfördelning.

Sammanfattning av skogstillståndet 1974-1984

Åtgärdsindelning	Plantskog	Röjnings-skog	Gallrings-skog	Slutavverkningsskog	Rest-skog	Totalt
Huggningsklass	A 1 + B 1	B 2	C + D 1	D 3	E	
1974						
Areal, ha	3	3	90	173	31	300
Virkesförråd, m ³ sk	0	10	11 370	18 830	720	30 930
m ³ sk/ha	0	3	126	109	23	103
Förändring 1974-1984						
Tillväxt, m ³ sk	0	120	2 640	6 120	60	8 940
Avverkning, m ³ sk	0	40	2 800	5 200	780	8 780
1984						
Areal, ha	74	0	63	163	0	300
Virkesförråd, m ³ sk	0	0	7 550	23 530	0	31 080
3	0	0	120	144	0	104
8						
Åtgärdsindelning	Plantskog	Röjnings-skog	Gallrings-skog	Slutavverkningsskog	Rest-skog	Totalt
Huggningsklass	A 1 + B 1	B 2	C + D 1	D 3	E	
Areal, ha						
1994	50	74	50	126		
2004	40	75	89	96		
2014	30	65	121	84		
2024	30	52	140	78		
Normal-skog	0-10 år	11-25 år	26- 75 år	76-100 år		
	10 "	15 "	50 "	25 "		
	30 ha	45 Ha	150 ha	75 ha		

Stockholm den 4 mars 1974

Hans Ekvall

Hans Ekvall

Avd-nummer	Beskrivning av skogsomständigheter	yta		m ² sk per ha	m ² sk per avd.	slagsblandning	huggningsklass	
		ha	tet					
1	Tallskog, inslag av al, luckig, gles	2,0	T 20 4,0	80	160	811	VI+ D 3	Ev siktröjning
2	Lövsly, enstaka alar	0,5	G 24 6,0	30	10	001	II B 2	Röjning
3	Tallskog, bergbunden, gles, enstaka ekar	10,9	T 20 3,5	50	540	901	V D 3	Ingen
4	Ekskog, glest, luckigt	0,6	T 20 4,0	30	20	307	V E 3	Ingen
5	Lövsly, gammal hagmark	0,4	G 24 6,0	-	-	001	I A 1	Röjning Plantering
6	Barrblandskog, luckig, hagmarkstyp	2,7	G 24 6,0	90	240	262	IV D 3	Ingen
7	Barrblandskog, luckig	2,9	G 24 5,5	90	260	451	V D 3	Ingen
8	Restskog	2,8	G 24 6,0	50	140	442	V E	Hyggesrensning Plantering
9	Alskog	0,8	G 24 6,0	150	120	208	IV C	Gallring 40 %
10	Lövskog (al)	0,9	G 24 7,0	130	120	127	IV C	Gallring 30 %

Bl. H. 4.16 b Skogsstyrelsen 6.1963

11	Tallskog, bergbunden	3,9	T 20 4,0	90	350	730	V D 3	Ingen
12	Barrskog, välsluten	1,3	T 24 5,0	240	310	550	V D 1	Gallring 60 % gran 20 % tall
13	Alkärr	0,6	G 24 7,0	230	140	001	IV D 1	Gallring 30 %
14	Tallskog, lövsly	1,6	T 20 4,0	70	110	820	V D 3	Ingen
15	Restskog	1,9	T 20 3,5	-	-	100	V E	Hyggesrensning Plantering
16	Tallskog	1,1	T 24 5,0	140	150	730	V D 3	Ingen
17	Restskog, gräs	4,7	T 20 4,5	30	140	451	V E	Hyggesrensning Plantering
18	Barrskog, bergbunden	1,3	T 20 3,0	90	120	460	IV D 1	Röjning vindfällan
19	Restskog	0,6	T 24 5,0	-	-	901	V E	Hyggesrensning Plantering
20	Barrskog	9,1	T 24 5,0	150	1360	640	V D 3	Ingen

Bl. H. 4.16 b Skogsstyrelsen 6.1963

Avd-nummer	Beskrivning av skogstillståndet	Areal ha	Bonitet	Virkesförråd		Trädslagsblandning	Aldershuggningsklass	Åtgärd
				m ³ sk per ha	m ³ sk per avd.			
21	Tallskog, bergbunden	0,8	T 20 3,0	60	50	100	V D 3	Ingen
22	Restskog	2,1	T 24 5,0	50	100	343	V E	Hyggesrensning Plantering
23	Barrskog, luckig	16,2	T 20 4,5	140	2270	550	V D 3	Slutavverkning
24	Restskog	0,4	T 20 4,5	-	-	-	V E	Hyggesrensning Plantering
25	Tallskog, bergbunden, gles	9,5	T 20 3,0	70	660	820	V D 3	Ingen
26	Restskog	5,4	T 20 4,5	30	160	811	V E	Hyggesrensning Plantering
27	Tallskog, martallar	0,8	T 16 2,5	50	40	802	IV D 1	Ingen
28	Tallskog, bergbunden	7,0	T 20 3,0	80	560	820	V D 3	Ingen
29	Barrblandskog, olikåldrig, luckig	5,3	T 24 5,0	160	850	631	V D 3	Slutavverkning
30	Restskog	0,7	T 24 5,0	-	-	-	V E	Hyggesrensning Plantering

Bl. H 4:16 b Skogsstyrelsen 6.1963

31	Barrskog, luckig, gles	0,7	T 24 5,0	80	60	550	V D 3	Ingen
32	Barrskog	6,6	T 24 5,0	150	990	460	V D 3	Ingen
33	Restskog, björk	1,9	G 24 6,0	-	-	001	IV E	Hyggesrensning Plantering
34	Restskog	0,7	T 24 5,0	-	-	-	V E	Hyggesrensning Plantering
35	Tallskog, bergbunden	12,2	T 20 3,5	100	1220	730	V D 3	Ingen
36	Restskog	0,5	T 20 4,0	50	20	721	V E	Hyggesrensning Plantering
37	Tallskog	2,5	T 20 4,0	120	300	100	IV D 1	Ingen
38	Tallskog, luckig, varierande bonitet	6,9	T 20 4,5	140	970	820	IV D 1	Gallring 30 %
39	Barrskog, varierande bonitet	11,0	T 20 4,5	150	1650	640	IV D 1	Gallring 30 %
40	Tallskog, gles	3,6	T 24 5,0	100	360	730	IV D 1	Ingen

Bl. H 4:16 b Skogsstyrelsen 6.1963

Avd-nummer	Beskrivning av skogstillståndet	Areal ha	Bonitet	Virkesförråd		Trädslagsblandning	Aldershuggningsklass	Åtgärd
				m ³ sk per ha	m ³ sk per avd.			
41	Tallskog, varierande bonitet, slutenhät	34,1	T 20 4,0	110	3750	721	IV D 1	Gallring
42	Barrskog	1,6	5,5	110	180	640	V D 3	Ingen
43	Restskog	0,4	5,0	-	-	-	IV E	Hyggesrensning Plantering
44	Barrblandskog	2,6	G 24 6,0	150	390	244	IV D 1	Gallring 30 %
45	Barrblandskog, björk, luckig	1,4	T 24 5,0	120	170	325	IV D 1	Ingen
46	Restskog	1,3	T 20 4,5	30	40	613	V E	Hyggesrensning Plantering
47	Tallskog, luckig	0,7	T 20 4,5	120	80	721	V D 3	Ingen
48	Alskog med barr	1,1	G 24 6,0	150	160	136	IV D 1	Gallring 40 %
49	Barrblandskog med enstaka ekar, luckig	2,5	T 20 4,5	120	300	532	V D 3	Frihuggning ekar
50	Tallskog, olikåldrig	0,5	T 20 4,0	50	20	901	II C	Röjningsgallring

Bl. H 4:16 b Skogsstyrelsen 6.1963

51	Restskog	1,2	G 24 6,0	30	40	136	IV E	Hyggesrensning Plantering
52	Restskog	2,6	T 20 4,5	20	50	613	V E	Hyggesrensning Plantering
53	Alskog med barrinblandning	0,5	G 24 6,0	150	70	136	IV D 1	Gallring 40 %
54	Barrblandskog	4,0	T 24 5,0	150	600	541	V D 3	Slutavverkn
55	Barrblandskog	4,1	G 24 6,0	130	530	451	V D 3	Ingen
56	Barrblandskog, luckig	2,1	T 20 4,5	140	290	244	V D 1	Gallring 30 %
57	Alskog	0,7	G 24 7,0	170	120	001	III D 1	Gallring 40 %
58	Tallskog, olikåldrig, luckig	8,6	T 20 4,0	120	1030	721	V D 1	Ingen
59	Barrblandskog, martallar	3,1	T 16 2,0	70	220	631	VI+ D 3	Ingen
60	Tallskog, bergbunden	5,6	T 16 3,0	100	560	820	V D 3	Ingen

Bl. H 4:16 b Skogsstyrelsen 6.1963

Avd-nummer	Beskrivning av skogstillståndet	Areal ha	Bonitet	Virkesförråd		Trädslagsblandning	Aldershuggningsklass	Åtgärd
				m ³ sk per ha	m ³ sk per avd.			
61	Barrblandskog, al	2,8	T 24 5,0	120	340	541	V D 3	Ingen
62	Barrblandskog	0,9	G 24 6,0	160	140	361	IV D 1	Gallring 40 %
63	Tallskog, luckig	2,3	T 24 5,0	120	280	730	IV D 3	Ingen
64	Tallskog	4,2	T 16 3,0	70	380	910	V D 3	Ingen
65	Tallskog, varierande bonitet, " slutenhet	20,8	T 16 3,0	100	2080	820	V D 3	Ingen
66	Plantskog, lövuppslag, enstaka över- ståndare	0,9	T 24 5,0	-	-	262	I B 1	Kontrolleras
67	Plantskog, enstaka överståndare, luckigt	0,5	T 20 4,0	-	-	640	I B 1	Kontrolleras
68	Ungskog, enstaka överståndare	0,7	T 24 5,0	-	-	550	I B 2	Kontrolleras
69	Plantskog, delvis föryngrat, luckigt, bergbundet	0,7	T 16 3,0	-	-	550	I B 1	Hjälpplantering
70	Granskog, ridå	0,3	G 24 5,5	170	50	190	V D 1	Gallring 30 %

Bl. H 4:16 b Skogstyrelsen 6.1963

71	Grenplantering, luckig	1,3	G 24 5,5	-	-	010	I B 2	Röjning
72	Granskog	0,9	G 24 7,0	180	160	010	IV D 1	Gallring 30 %
73	Restskog	2,5	T 24 5,0	-	-	-	V E	Hyggesrens Plantering
74	Tallskog, luckig	15,7	T 20 4,0	120	1880	730	V D 3	Ingen
75	Restskog	0,7	T 24 5,0	50	30	541	V E	Hyggesrens Plantering
76	Tallskog	0,7	T 24 5,0	170	120	820	V D 3	Slutavverku
77	Tallskog, luckig	5,8	T 20 4,0	130	750	820	IV D 1	Gallring 40 %
78	Tallskog, gles, luckig	6,3	T 16 2,5	100	630	820	V D 3	Ingen
79	Restskog	0,5	T 24 5,0	-	-	-	V E	Hyggesrens Plantering
80	Barrskog, bergbunden	2,8	T 24 5,0	120	340	550	V D 3	Ingen

H 4:16 b Skogstyrelsen 6.1963

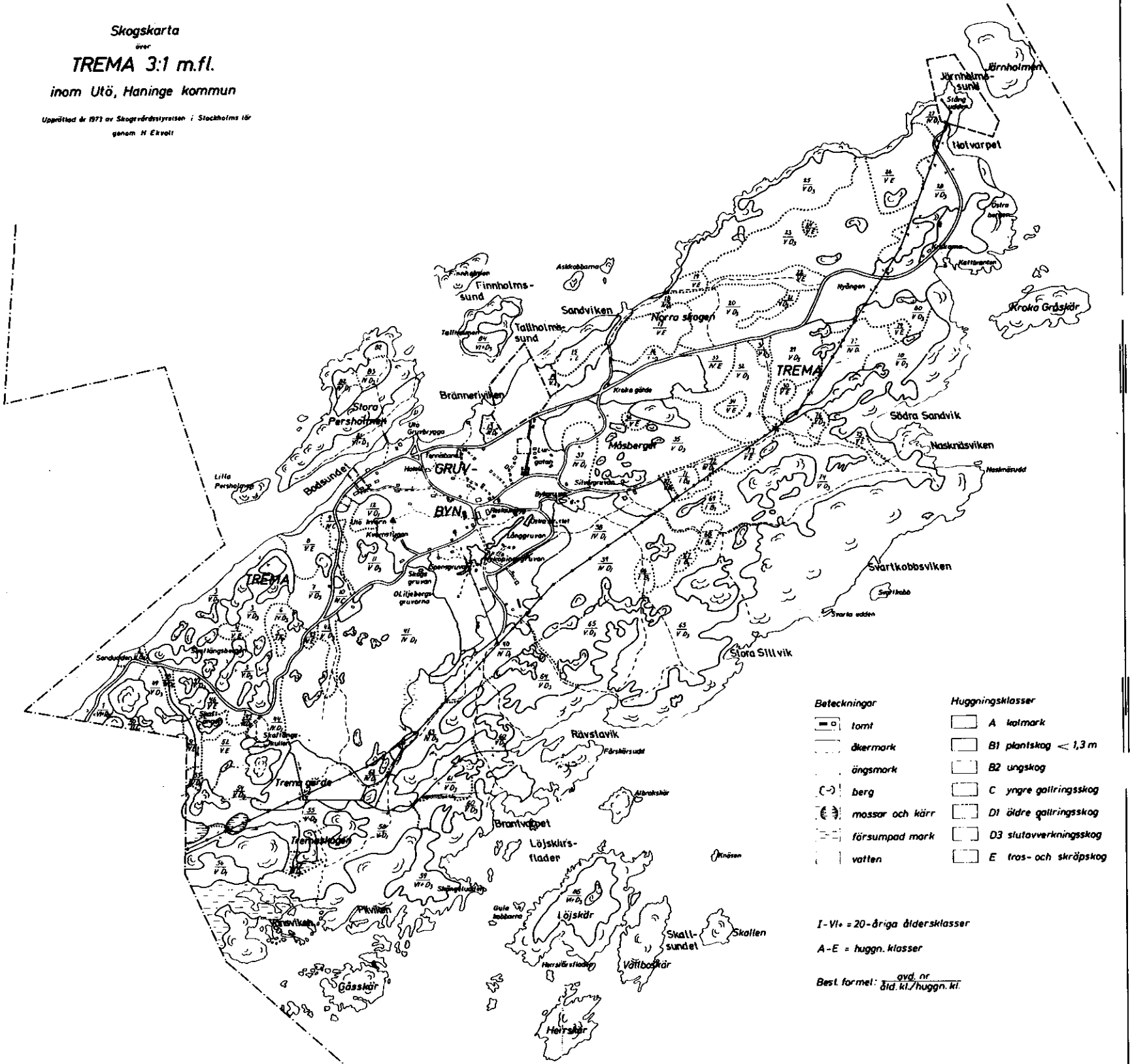
BESKRIVNING AV SKOGSTILLSTÄNDET

BESTANDSBESKRIVNING

Avd-nummer	Beskrivning av skogstillståndet	Areal ha	Bonitet	Virkesförråd		Trädslagsblandning	Aldershuggningsklass	Åtgärd
				m ³ sk per ha	m ³ sk per ovd.			
81	Tallskog, al (Persholmen)	4,0	T 20 4,0	180	720	802	VI+ D 3	Gallring 10 %
82	Tallskog (Persholmen)	1,7	T 16 3,0	80	140	100	IV D 1	Gallring 20 %
83	Barrblandskog, alkärr (Persholmen)	1,1	G 24 6,0	100	110	234	IV D 3	Ingen
84	Tallskog (Tallholmen)	2,2	T 20 4,0	120	260	721	VI+ D 3	Gallring 20 %
85	Tallskog (Löjskär)	5,5	T 16 2,0	80	440	811	VI+ D 3	Gallring 20 %
	SUMMA	309,9			32000			

Skogskarta
 över
TREMA 3:1 m.fl.
 inom Utö, Haninge kommun

Upprättad år 1971 av Skogsdrästyrelsen i Stockholms län
 genom H. Ekqvist

Beteckningar	Huggningsklasser
tomt	A kalmark
åkermark	B1 plantskog < 1,3 m
ängsmark	B2 ungskog
berg	C yngre gallringsskog
massar och kärr	D1 äldre gallringsskog
försumpad mark	D3 slutavverkningsskog
vatten	E tros- och skräpskog

I-VI = 20-åriga åldersklasser

A-E = huggn. klasser

Best. formel: $\frac{avd. nr.}{åld. kl. / huggn. kl.}$

